

II

(Közlemények)

EGYÜTTES NYILATKOZATOK

EURÓPAI PARLAMENT

TANÁCS

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat

(2017/C 210/01)

ÚJ EURÓPAI KONSZENZUS A FEJLESZTÉSPOLITIKÁRÓL

„A MI VILÁGUNK, A MI MÉLTÓSÁGUNK, A MI JÖVŐNK”

1. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend ⁽¹⁾ (a 2030-ig szóló menetrend), melyet az Egyesült Nemzetek Szervezete 2015 szeptemberében fogadott el, a nemzetközi közösség válasza a fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos globális kihívásokra és tendenciákra. A 2030-ig szóló menetrend, melynek gerincét a fenntartható fejlesztési célok adják, átalakító hatású politikai keretet kínál a szegénység felszámolásához és a fenntartható fejlődés globális szinten való eléréséhez. A menetrend kiegyensúlyozottan foglalkozik a fenntartható fejlődés gazdasági, szociális és környezeti dimenziójával, kiter olyan kulcsfontosságú kérdésekre, mint a kormányzás, valamint a békés és inkluzív társadalmak, és megállapítja, hogy a menetrend általános és konkrét céljai alapvetően függenek egymástól. A menetrendet teljes egészében kell végrehajtani, nem csupán egyes kiválasztott részeit. A 2030-ig szóló menetrend arra törekszik, hogy senkit ne hagyjon hátra, illetve hogy a leginkább lemaradtakat érje el elsőként.
2. A millenniumi fejlesztési célok fenntartható fejlesztési célokká alakulása jól tükrözi a globális fejlődéssel kapcsolatos szemlélet változását. Ez a szemlélet – mely a fenntartható fejlődésen és az emberi jogokon alapul – teljes mértékben összhangban áll az EU által vallott értékekkel és elvekkel. A 2030-ig szóló menetrend és az abban foglalt 17 fenntartható fejlesztési cél egyetemesek, valamennyi országra vonatkoznak, a fejlődés valamennyi szintjén, és a nemzeti felelősségvállaláson, illetve a felelősség megosztásán alapulnak. A többszereplős partnerségek kulcsfontosságúak a fenntartható fejlesztési célok megvalósításában.
3. Az addisz-abebai cselekvési program ⁽²⁾ – a 2030-ig szóló menetrend szerves részeként – a pénzügyi és nem pénzügyi eszközök hatékony felhasználásával, valamint a hazai fellépések és a megalapozott szakpolitikák előtérbe helyezésével új paradigmát vezet be a végrehajtás tekintetében. A 2030-ig szóló menetrendet továbbá kiegészíti a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret ⁽³⁾ és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás ⁽⁴⁾, mely utóbbi jogilag kötelező keretet hoz létre, új pályára helyezve az éghajlatváltozással kapcsolatos globális erőfeszítéseket. Ezen kötelezettségvállalások végrehajtásának szabályokon alapuló globális rendet kell követnie, amelynek alapelve a multilateralizmus, központi szereplője pedig az ENSZ.

⁽¹⁾ A/RES/70/1.⁽²⁾ A/RES/69/313.⁽³⁾ A/RES/69/283.⁽⁴⁾ FCCC/CP/2015/L.9/REV.1.

4. Az EU és tagállamai elkötelezetten vallják, hogy mindenki számára méltóságteljes életet kell biztosítani, melyben összeegyeztethető a gazdasági jólét és hatékonyság, a békés társadalom, a társadalmi befogadás és a környezetünkért való felelősségvállalás. Ennek során erőfeszítéseinket a szegénység felszámolására, a sebezhetőségek csökkentésére és az egyenlőtlenségek kezelésére fogjuk összpontosítani annak érdekében, hogy senkit ne hagyjunk hátra. A 2030-ig szóló menetrend megvalósításához való hozzájárulással az EU és tagállamai egyúttal egy erősebb és fenntarthatóbb, inkluzívabb, biztonságosabb és virágzóbb Európát is építenek.
5. A fejlesztéspolitikáról szóló ezen európai konszenzus keretet nyújt a 2030-ig szóló menetrendnek az összes fejlődő országgal partnerségben való végrehajtásához, kellően figyelembe véve a Lisszaboni Szerződés alkotta keretet. Ezenfelül az Európai Unió kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája (a globális stratégia) átfogó jövőképet határoz meg az EU egységes, hiteles és reakcióképes szerepvállalásához a világban.
6. Ezen konszenzus célja, hogy meghatározza a fejlesztéspolitikára vonatkozó közös megközelítés keretét, melyet az uniós intézmények és a tagállamok – teljes mértékben tiszteletben tartva egymás eltérő szerepét és hatáskörét – alkalmazni fognak. Iránymutatásul szolgál majd az uniós intézmények és tagállamok fejlődő országokkal való együttműködéséhez. Az EU és tagállamai által végzett tevékenységeknek kölcsönösen erősíteniük kell egymást és összehangoltan kell működniük a kiegészítő jelleg és a hatás biztosítása érdekében.

1. AZ EU VÁLASZA A 2030-IG SZÓLÓ MENETRENDRE

1.1. Erőteljesebb és hatékonyabb uniós fellépés a változó világban

7. Az EU-nak és tagállamainak a 2030-ig szóló menetrend fényében kell reagálniuk az aktuális globális kihívásokra és lehetőségekre. A 2030-ig szóló menetrendet minden belső és külső politikájukban – átfogó és stratégiai megközelítést alkalmazva – végre fogják hajtani, kiegyensúlyozott és koherens módon integrálva a fenntartható fejlődés három dimenzióját, továbbá ügyelve a különböző fenntartható fejlesztési célok közötti összefonódásokra, valamint hazai fellépéseik nemzetközi és globális szinten gyakorolt tágabb hatásaira is. A végrehajtást szorosan koordinálni fogják az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás végrehajtásával és más nemzetközi kötelezettségvállalásokkal, többek között az új városfejlesztési menetrenddel⁽¹⁾.
8. Ezen az átfogó kereten belül fontos koherens és koordinált megközelítést alkalmazni az Unió külső tevékenységére, hogy a 2030-ig szóló menetrend globális szinten sikeresen megvalósuljon. A Lisszaboni Szerződés szerinti intézményi keret és politikai eszközök kellően képessé teszik az Uniót arra, hogy reagáljon a globális kihívásokra és lehetőségekre ott, ahol azok felmerülnek.
9. Az EU globális stratégiája meghatározza az Unió világban való, egy sor szakpolitikán keresztül megvalósuló szerepvállalásának jövőképét. A globális stratégia kiemeli a 2030-ig szóló menetrend fontos szerepét, hiszen az képes lehet elindítani az uniós értékek érvényre juttatásához, valamint az uniós külső tevékenység célkitűzéseinek megvalósulásához szükséges átalakulást. A fenntartható fejlesztési célok az EU globális stratégiájának végrehajtására irányuló összes erőfeszítés horizontális dimenzióját képezik majd. Ez a konszenzus hozzájárul majd az EU külső tevékenysége tekintetében meghatározott prioritások megvalósításához, többek között a reziliencia valamennyi szinten történő támogatása révén. Ennek során az EU és tagállamai dinamikus, multidimenzionális módon közelítik majd meg a reziliencia kérdését a sokszoros, egymással összefüggő kockázatokkal szembeni sebezhetőség csökkentése érdekében.

1.2. A fejlesztéspolitikai válasz

10. Ez a konszenzus a 2030-ig szóló menetrendre adott átfogó uniós válasz részét képező uniós fejlesztéspolitika sarokköve. Az EU fejlesztéspolitikájának elsődleges célja – amint azt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208. cikke kimondja – a szegénység mérséklése, idővel pedig annak felszámolása. Az EU és tagállamai alkalmazni fogják a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elvét, és az általuk végrehajtott valamennyi olyan külső és belső politikában, amely a fejlődő országokra hatással lehet, figyelembe fogják venni a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit. A fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia alapvető részét képezi a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez nyújtott uniós hozzájárulásnak.
11. Az EU fejlesztéspolitikája az EU külső tevékenységének célkitűzéseit is követi, különös tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikke (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott célra, vagyis a fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődésének – elsődlegesen a szegénység felszámolása céljából történő – elősegítésére. Az EUSZ 21. cikkének (2) bekezdésében meghatározott célkitűzésekkel összhangban a fejlesztéspolitika hozzájárul többek között a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok erősítéséhez, a béke

⁽¹⁾ A/RES/71/256.

megőrzéséhez és a konfliktusok kialakulásának megelőzéséhez, a környezet minőségének és a világ természeti erőforrásaival való fenntartható gazdálkodásnak a javításához, a természeti vagy ember által okozott katasztrófákkal sújtott embercsoportoknak, országoknak vagy régióknak való segítségnyújtáshoz, valamint egy olyan nemzetközi rendszer létrejöttének előmozdításához, amely erősebb többoldalú együttműködésen és jó globális kormányzáson alapul. Ennélfogva a konszenzus hozzájárul majd az arra vonatkozó követelmény teljesítéséhez is, hogy az EU külső tevékenységének különböző területei egymással, illetve az egyéb uniós szakpolitikákkal összhangban legyenek.

12. E közös célkitűzések megvalósítása szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy az EU egységesen lépjen fel. Az EU és tagállamai ezért kötelezettséget vállalnak arra, hogy javítják együttműködésüket. Nagyobb koherenciára van szükség a tagállamok és az uniós intézmények között. A koherens és következetes szerepvállalás nagyobb hitelességet, legitimitációt, elszámoltathatóságot, hozzáadott értéket, befolyást és pozitív hatást eredményez majd a világban. Az Uniónak és tagállamainak egyesülniük kell a sokszínűségben, felhasználva különféle tapasztalataikat és szemléletüket, és szem előtt tartva komparatív előnyeiket.

1.3. A fejlesztési tevékenységeket vezérlő elvek és értékek

13. Az EU és tagállamai az Unió külső tevékenységére vonatkozóan az EUSZ 21. cikkének (1) bekezdésében rögzített elvek szerint járnak el: ezek a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az egyenlőség és a szolidaritás elvei, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek és a nemzetközi jog tiszteletben tartása. Ezek az egyetemes értékek és a jó kormányzás képezik a 2030-ig szóló menetrend alapját.
14. A politikai párbeszéd fontos színtere a fejlesztéspolitikai elvek előmozdításának, emellett megelőző jellegű is, mivel célja az EU által vallott értékek érvényesülésének biztosítása. Az EU és tagállamai az általuk folytatott politikai párbeszédbe beépítik majd az emberi jogok tiszteletben tartásának, a demokráciának, a jogállamiságnak és a nemek közötti egyenlőségnek a kérdéseit. Ez a párbeszéd a partnerországokkal kormányzati szinten és azon túl fog zajlani, és az uniós fellépés egyik fő platformjaként szolgál majd, a közös elképzelések kialakításának, az eredmények rendszeres áttekintésének és a megfelelő támogató intézkedések meghatározásának színtereként.
15. A nemek közötti egyenlőség központi jelentőségű uniós érték, mely az EU jogi és politikai keretének szerves részét képezi. Alapvető a fenntartható fejlesztési célok megvalósítása szempontjából, és a 2030-ig szóló menetrend egészében fontos szempont. Az EU és tagállamai tevékenységeinek valamennyi területén prioritást fog élvezni a nők és lányok jogainak, a nemek közötti egyenlőségnek, a nők és lányok védelmének, valamint társadalmi szerepvállalásuk növelésének az előmozdítása.
16. Az EU és tagállamai jogokon alapuló megközelítést alkalmaznak majd a fejlesztési együttműködés tekintetében, amely az összes emberi jogra kiterjed. Előmozdítják majd a befogadást és a részvételt, a megkülönböztetésmentességet, az egyenlőséget és a méltányosságot, az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot. Az EU és tagállamai továbbra is kulcsszerepet töltenek be annak biztosításában, hogy senki ne maradjon hátra, bárhol is lakjon, etnikai hovatartozástól, nemtől, kortól, fogyatéktól, vallástól vagy meggyőződéstől, szexuális irányultságtól, nemi identitástól, menedékjogi jogállástól és egyéb tényezőktől függetlenül. Ez a megközelítés kiterjed a kiszolgáltatott helyzetben lévők és a marginalizálódott csoportok által tapasztalt halmozott hátrányos megkülönböztetés kezelésére is.
17. Az EU és tagállamai értékesnek tartják a civil társadalmi szervezetek részvételét a fejlesztésben, és a társadalom minden részét tevékeny szerepvállalásra ösztönzik. Tisztában vannak azzal, hogy a civil társadalmi szervezetek egyaránt szerepet játszanak a demokrácia előmozdításában, valamint a jogokkal rendelkező személyek, a jogállamiság, a társadalmi igazságosság és az emberi jogok védelmében. Az EU és tagállamai szót fognak emelni a civil társadalmi mozgástér biztosítása mellett, és növelni fogják a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítéséhez nyújtott támogatásukat, hogy azok erőteljesebben hallathassák hangjukat a fejlesztési folyamatban, és hogy javuljon a politikai, társadalmi és gazdasági párbeszéd.
18. A fejlesztéshatékonyság alapvető jelentőségű a fenntartható fejlesztési célok elérése szempontjából, és azon kell alapulnia a fejlesztési együttműködés minden formájának. Az EU és tagállamai alkalmazni fogják azokat a fejlesztéshatékonysági alapelveket, melyeket a hatékony fejlesztési együttműködésre irányuló globális partnerség keretében fogadtak el a puszani magas szintű segélyhatékonysági fórumon 2011-ben, majd 2016-ban a Nairóiban tartott magas szintű fórumon megújítottak; ezek a következők: a fejlődő országok elsődleges felelőssége a fejlesztési prioritásokért, eredményorientáltság, inkluzív fejlesztési partnerségek, átláthatóság és kölcsönös elszámoltathatóság.

2. CSELEKVÉSI KERET

19. A 2030-ig szóló menetrend végrehajtásához olyan átfogó nemzeti fenntartható fejlesztési stratégiákra van szükség, amelyekbe beépülnek a fenntartható fejlesztési célok, illetve az azok közötti összefonódások. A fejlesztési együttműködés tervezése és végrehajtása során az EU és tagállamai kiemelt figyelmet fordítanak majd az ilyen összefonódásokra és az integrált fellépésekre, amelyek többszörös előnyökkel járhatnak és több különböző célt koherens módon tudnak megvalósítani. Ennek fényében az EU és tagállamai által végrehajtott fellépések a 2030-ig szóló menetrend következő fő témaköreihez kapcsolódnak: az emberek, a bolygónk, a jólét, a béke és a partnerség.
20. Noha az EU és tagállamai tudatában vannak annak, hogy a 2030-ig szóló menetrendet egészében kell végrehajtani, nem csupán egyes kiválasztott részeit, a fenntartható fejlődés megvalósítása és az átalakulás felgyorsítása érdekében számos olyan elemmel fognak foglalkozni, amelyek több szakpolitikai területet érintenek. Ilyen elemek például: az ifjúság; a nemek közötti egyenlőség, a mobilitás és a migráció; a fenntartható energia és az éghajlatváltozás; a beruházás és a kereskedelem; a jó kormányzás, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok; a fejlettebb gazdaságú fejlődő országokban való innovatív szerepvállalás; valamint a hazai erőforrások mozgósítása és felhasználása.

2.1. Emberek – humán fejlődés és méltóság

21. A világméretű demográfiai növekedés és a globális demográfiai változások – a gazdasági, társadalmi és környezeti változásokkal párosulva – egyrészt lehetőséget jelentenek a fenntartható fejlődés előmozdítására, másrészt komoly kihívások elé állítják azt. Az előrejelzések szerint 2050-ig 2,4 milliárd fővel nő majd a globális népesség, és ebből 1,3 milliárd fő Afrikára esik. A gyermekek és a fiatalok oktatási szükségleteinek kielégítése alapvető jelentőségű ahhoz, hogy felelős polgárokat neveljünk, fenntartható, virágzó társadalmakat alakítsunk ki és fellendítsük a fiatalok foglalkoztatását.
22. A szegénység felszámolása, a hátrányos megkülönböztetés és az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, valamint az az alapvetés, hogy „senkit sem hagyhatunk hátra”, képezik az EU fejlesztési együttműködési politikájának gerincét. A szegénység többdimenziós jelenség, amely gazdasági, társadalmi, környezeti, kulturális és politikai szempontokhoz is kapcsolódik. Az EU és tagállamai törekedni fognak a következőkre: az éhezés, illetve a hiányos táplálkozás minden formájának megszüntetése, egyetemes egészségügyi ellátás, minőségi oktatáshoz és képzéshez való egyetemes hozzájutás, megfelelő és fenntartható szociális védelem és tisztességes munka biztosítása mindenki számára, egészséges környezetben. Az ezeken a területeken való előrelépés szilárdabb alapokra fogja helyezni a fenntartható fejlődést. Az EU ismételten kijelenti, hogy hivatalos fejlesztési támogatásának (ODA) legalább 20 %-át a társadalmi befogadás és a humán fejlesztés témakörére fordítja.
23. Az EU és tagállamai támogatni fogják a partnerországokat abban, hogy megerősítsék az alapvető szolgáltatások fenntartható biztosítását és az emberi jogok érvényre juttatását célzó nemzeti szakpolitikáikat és kormányzásukat.
24. Az alultápláltság és a hiányos táplálkozás komolyan hátráltatja a fejlődést, emellett életre szóló következményei vannak, mivel kognitív deficitet okoz, rontja a gyermekek iskolai teljesítményét, valamint rossz egészségi állapotot és alacsonyabb gazdasági termelékenységet eredményez. Az EU és tagállamai azon dolgoznak majd, hogy mindenki számára hozzáférést biztosítsanak megfizethető, biztonságos, elegendő és tápláló ételhez. Külön figyelmet fognak fordítani a legveszélyeztetettebb csoportokhoz tartozó egyénekre, így az öt év alatti gyermekekre, a serdülő lányokra, valamint a nőkre, legfőképpen várandósság és szoptatás idején. Az EU és tagállamai koordináltan, gyorsított ütemben, ágazatokon átívelően fognak fellépni az éhezés megszüntetése, a diversifikált helyi és regionális élelmiszerelőállítás szolgáló kapacitások növelése, az élelmezés- és táplálkozásbiztonság megteremtése, valamint a leginkább veszélyeztetettek – különösen az elhúzódó vagy visszatérő válságok által sújtott országokban élők – rezilienciájának növelése érdekében. Továbbra is beruházásokat eszközölnek a gyermekek kisgyermekkori fejlődése érdekében, a hiányos táplálkozás minden formája – így az akár testmagasságban, akár testsúlyban megnyilvánuló fejlődésbeli elmaradás – elleni fellépésen keresztül, az alapvető egészségügyi, táplálkozási, vízellátási, csatornázási és higiénés szolgáltatásokhoz, valamint a szociális védelemhez nyújtott támogatással.
25. Az EU és tagállamai támogatják majd a legszegényebb közösségeket abban, hogy mindenki könnyebben jusson termőföldre, ételhez, vízhez és tiszta, megfizethető, fenntartható energiához úgy, hogy a környezet közben ne károsuljon. Szakpolitikai kezdeményezéseket fognak előmozdítani a termőföld, az étel, a víz és az energia közötti leglényegesebb kapcsolódási pontok konkrét kezelésére, és támogatni fogják a partnerországokat az erre irányuló integrált megközelítés megtervezésében és végrehajtásában.
26. A víz iránti keresletnek és a vízhiánynak a következő évtizedekben várható jelentős növekedése komoly kihívásokat okoz majd, mindenekelőtt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén. A biztonságos ivóvízhez, a csatornázottsághoz és a megfelelő higiénés körülményekhez való egyetemes hozzáférés elengedhetetlen a jó

egészség, a jóllét, a növekedés és a termelékenység szempontjából. A vízkészletek emellett különösen ki vannak téve a környezetkárosodás, többek között az éghajlatváltozás hatásainak, ami fenyegeti a mezőgazdaságot és az élelmezésbiztonságot. Az EU és tagállamai támogatni fogják a fenntartható és integrált vízgazdálkodást, valamint a víz hatékonyabb felhasználását és a víz újrahasznosítását, többek között a regionális fejlesztésre és integrációra vonatkozó, fokozottabban stratégiai jellegű megközelítés alkalmazása révén.

27. Az egészség központi jelentőségű az emberek életében, továbbá kulcsfontosságú eleme a méltányos és fenntartható növekedésnek és fejlődésnek, ideértve a szegénység felszámolását is. Az EU és tagállamai újólag megerősítik elkötelezettségüket azon jog védelme és előmozdítása mellett, hogy minden ember az elérhető legmagasabb szintű testi és lelki egészséget élvezze az emberi méltóság, a jóllét és a gazdasági jólét mind jobb megvalósulása érdekében. Továbbra is támogatni fogják a partnerországokat az erős, színvonalas és reziliens egészségügyi rendszerek kiépítésében, amelyek méltányos hozzáférést biztosítanak az egészségügyi szolgáltatásokhoz és egyetemes egészségügyi ellátást garantálnak. Az EU és tagállamai ebből a célból támogatni fogják a fejlődő országokat az egészségügyi dolgozók képzésében, toborzásában, kihelyezésében és szakmai továbbképzésében. Előmozdítják majd a lakossággal közvetlenül érintkező azon egészségügyi dolgozókba és szociális munkásokba való beruházásokat, illetve társadalmi szerepük erősítését, akik kulcsszerepet töltenek be abban, hogy az egészségügyi ellátáshoz a távol eső, szegény, rossz ellátottságú és konfliktus sújtotta területeken is hozzá lehessen férni. Az EU és tagállamai folytatják beruházásaikat a fertőző betegségek – mint például a HIV/AIDS, a tuberkulózis, a malária és a hepatitisz – megelőzése és leküzdése terén, és segítséget fognak nyújtani ahhoz, hogy mindenki garantáltan hozzájuthasson megfizethető alapvető gyógyszerekhez és vakcinákhoz. Elő fogják mozdítani az új egészségügyi technológiákra irányuló kutatást, fejlesztést és beruházást. Népegészségügyi megközelítés alkalmazásával fel fognak lépni a globális egészségügyi fenyegetésekkel – például a járványokkal és az antimikrobiális rezisztenciával – szemben. Azon fognak munkálkodni, hogy csökkenjen a gyermekhalandóság és a gyermekágyi halandóság aránya, javuljon a mentális egészség, kezelhetők legyenek a nem fertőző betegségek jelentette növekvő terhek a partnerországokban, valamint csökkenjen a vegyi szennyezés és javuljon a levegőminőség. A különböző összefonódásokra tekintettel támogatni fogják a partnerországokat az „egészség szempontjának érvényesítése minden szakpolitikában” szemlélet alkalmazásában.
28. A minőségi oktatásban való részvétel mindenki számára való biztosítása a fiatalok foglalkoztatásának és a hosszú távú fejlődésnek egyaránt előfeltétele. Az EU és tagállamai támogatni fogják az inkluzív, egész életen át tartó tanulást, valamint a méltányos minőségi oktatást, különösen a kisgyermekkorban és az általános iskolás életkorban. Előmozdítják majd emellett a középfokú és felsőfokú oktatást, a műszaki képzést és a szakképzést, valamint a munka alapú tanulást és a felnőttoktatást, szükség- és válsághelyzetekben is. Különös figyelmet fognak fordítani a lányok és a nők oktatási és képzési lehetőségeire. Az EU és tagállamai fokozzák majd erőfeszítéseiket annak biztosítása érdekében, hogy mindenki rendelkezzen az ahhoz szükséges ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jogokkal, hogy méltó életet élhessen, felelős és termelékeny felnőttként teljes értékű tagja lehessen a társadalomnak, valamint hozzá tudjon járulni közösségének társadalmi, gazdasági és környezeti jólétéhez.
29. A gyermekek igényeire, jogaira és vágyaira oda kell figyelni. A legmagasabb gazdasági és társadalmi megtérülési arányú intézkedések közé tartoznak a kisgyermekkorban történő átfogó beavatkozások. Az EU és tagállamai fokozni fogják erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy minden gyermek gondoskodó és biztonságos környezetben nőhessen fel, mivel ez fontos tényező abban, hogy a bennük rejlő potenciál maradéktalan kibontakoztatására képes, egészséges fiatalokká váljanak. Tisztában vannak továbbá azzal, hogy minden gyermek békés gyermekként és minőségi oktatást érdemel, akkor is, ha sürgősségi helyzet vagy válsághelyzet veszi körül, hogy ne kockáztassuk egy „elveszett generáció” kialakulását. Az EU és tagállamai a partnerországokkal együtt arra fognak törekedni, hogy javítsák a gyermekek védelmét, és jobban bevonják őket az őket érintő döntések meghozatalába.
30. Összhangban azzal az elvvel, hogy „senkit nem hagyunk hátra”, az EU és tagállamai különös figyelmet szentelnek majd a hátrányos, kiszolgáltatott vagy marginalizálódott helyzetű csoportoknak, így a gyermekeknek, az időseknek, a fogyatékosokkal élő személyeknek, az LMBTI-személyeknek és az öslakosoknak. Ennek keretében olyan intézkedéseket hoznak majd, melyek célja e csoportok igényeinek célzottabb kielégítése, valamint védelmük és támogatásuk javítása a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő lehetőségek biztosítása érdekében.
31. A becslések szerint a világon mintegy 1 milliárd ember él fogyatékossgal, és 80 %-uk a fejlődő országokban. A fogyatékossgal élő személyek saját közösségükön belül gyakran a legszegényebbek közé tartoznak, és jelentősen súlyosabb szintű a megfélemlítésük, illetve a velük szembeni hátrányos megkülönböztetés. Az EU és tagállamai a fejlesztési együttműködés során külön figyelmet fognak fordítani a fogyatékossgal élő személyek sajátos szükségleteire. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően éberrel őrködnek

majd a fogyatékossgal élő személyek jogai felett, és erőteljesebb intézkedéseket fognak hozni annak biztosítása érdekében, hogy teljesen befogadja őket a társadalom, és hogy egyenlő mértékben vehessenek részt a munkaerőpiacon.

32. Továbbra is komoly kihívás marad, hogy kellő számú minőségi munkahely jöjjön létre a fiatalok számára. Célzott szakpolitikákra és megfelelő beruházásra van szükség a fiatalok jogainak előmozdításához, a társadalmi, polgári és gazdasági életben való szerepvállalásuk elősegítéséhez, valamint az inkluzív növekedéshez és a fenntartható fejlődéshez való teljes mértékű hozzájárulásuk biztosításához. A fiataloknak a demokratikus folyamatokban is részt kell venniük, és vezető szerepet is fel kell vállalniuk.

Ifjúság

A fiatalok a fejlődés és a változás egyik motorját jelentik, és ezért alapvetően hozzá tudnak járulni a 2030-ig szóló menetrend megvalósításához, többek között innovációra való képességük révén. Ha nem fordítunk kellő figyelmet a fiatalok oktatására, foglalkoztatására, társadalmi és politikai igényeire, azzal aláássuk a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását, és kiszolgáltatottá tesszük őket a bűnözéssel és a radikalizálódással szemben, különösen a konfliktushelyzetekben.

Az EU és tagállamai olyan konkrét tevékenységekre fognak összpontosítani, amelyek a fiatalok – különösen a fiatal nők és a lányok – sajátos igényeinek kielégítését célozzák, a minőségi foglalkoztatás és a vállalkozási lehetőségek növelése révén, kiegészülve az oktatásra, a szakképzésre és a készségfejlesztésre vonatkozó hatékony szakpolitikákkal és a digitális technológiákhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés előmozdításával. Mindennek célja a digitális innovációs kapacitás kiaknázása és a technológiai fejlődés előnyeit kihasználó lehetőségek teremtése. Az EU és tagállamai továbbá törekedni fognak a fiatalok jogainak és közügyekben való szerepvállalásának a megerősítésére, többek között a helyi gazdaságban, társadalomban és döntéshozatalban való részvételük elősegítése révén, elsősorban az ifjúsági szervezeteken keresztül.

33. Az EU és tagállamai továbbra is teljesíteni fogják a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény szerinti kötelezettségeiket. Elkötelezetten támogatják a nők és a lányok jogainak védelmét és érvényesülését, és a partnerországokkal együtt arra törekednek, hogy a szexuális és a nemi alapú erőszak és hátrányos megkülönböztetés minden formáját felszámolják, ideértve az olyan káros gyakorlatokat is, mint a korai, a gyermek- és a kényszerházasság, valamint a női nemi szervek megcsonkítása. Az EU és tagállamai intézkedéseket hoznak, illetve megerősítik majd a szakpolitikai párbeszédet a nők és a lányok társadalmi szerepvállalásának növelése, a fejlődés és a változás egyik motorjaként betöltött fontos szerepük támogatása és a nemek közötti egyenlőségre irányuló célzott intézkedések fokozása érdekében. Az ilyen intézkedések közé tartoznak a nők és a lányok gazdasági és szociális jogainak és szerepvállalásának előmozdítása, hangjuk és részvételük erősítése a társadalmi, gazdasági, politikai és közösségi életben, testi és lelki épségük biztosítása, valamint az Unió és a tagállamok intézményi kultúrájának megváltoztatása az ez irányú kötelezettségvállalások teljesítése érdekében. Ha előmozdítjuk a nők egyenlő hozzáférését a termelékeny foglalkoztatáshoz, a tisztességes munkához, az egyenlő díjazáshoz és a pénzügyi szolgáltatásokhoz, az a társadalom egészének érdekét szolgálja.
34. Az EU továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platform és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programja, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredmények teljeskörű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben továbbra is elkötelezett a szexuális és reprodukzív egészség és jogok mellett. Mindezek fényében az EU újra megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukzív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszerszertől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukzív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz.

Nemek közötti egyenlőség

A nők és a férfiak közötti, életkortól független egyenlőség elengedhetetlen a fenntartható fejlődés szempontjából. Multiplikátor hatású a szegénység felszámolásában, és kulcsfontosságú az emberi jogokon, a társadalmi igazságosságon és a fenntarthatóságon alapuló demokratikus társadalmak fejlődésének beindításában. Ezen túlmenően a nemek közötti egyenlőség pozitív korrelációban áll a jólét és a stabilitás magasabb szintjével, valamint az egészség és az oktatás területén elért jobb eredményekkel. Az EU és tagállamai megállapítják, hogy a nők és a lányok a fejlődés és a változás egyik fő motorját jelentik, továbbá elismerik szerepüket a békeépítésben, a konfliktusrendezésben és a humanitárius segítségnyújtásban.

Még ma is sok nőt és lányt fosztanak meg jogaiktól, az erőforrásoktól és a véleménynyilvánítás lehetőségétől. A nemek egyenlőtlensége a kirekesztés más formáival párosul. Ahhoz, hogy a nők és lányok előbbre jussanak és a nemek közötti egyenlőség javuljon, nőkkel, lányokkal, férfiakkal és fiúkkal egyaránt dolgozni kell azon, hogy megértsék a jogok, az egyenlőség és a társadalmi szerepek kérdéskörét. Ehhez a társadalom kulcsfontosságú szereplőivel is együtt kell működni, például a tanárokkal és a vallási és közösségi vezetőkkel, annak érdekében, hogy a nőkkel és lányokkal szembeni hátrányos megkülönböztetés megszűnjön.

Az EU és tagállamai gondoskodnak majd arról, hogy a nemek szempontja módszeresen, általánosan érvényesüljön valamennyi szakpolitikában, mivel az a fenntartható fejlesztési célok sikeres elérésében kulcsszerepet játszik. Gyorsítani fognak azon intézkedések ütemén, amelyek célja a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése, mégpedig a többszereplős partnerségek elmélyítésével, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és tervezés lehetőségeinek bővítésével, valamint a nők és a nőszervezetek döntéshozatalban való aktív részvételének biztosításával.

35. A kultúra lehetőséget teremt a fejlődésre, és egyben annak fontos összetevője is, továbbá előmozdíthatja a társadalmi befogadást, a véleménynyilvánítás szabadságát, az identitás felépítését, a civilek társadalmi szerepvállalásának növelését, valamint a konfliktusok megelőzését, és emellett a gazdasági növekedést is erősíti. Hangsúlyozva, hogy az EU-t az összes emberi jog egyetemessége, oszthatatlansága, egymáshoz való kapcsolódása és egymástól való függése vezérli, az EU és tagállamai a kultúrák közötti párbeszéd és együttműködés, valamint a kulturális sokszínűség előmozdítására törekednek majd, továbbá céljuk a kulturális örökség védelme, a kulturális és kreatív ágazatok fellendítése, valamint az olyan kulturális szakpolitikák támogatása, amelyek segíthetnek a fenntartható fejlődés elérésében, a helyi körülmények figyelembevétele mellett.
36. Az EU és tagállamai fel fognak lépni az elért eredmények terén megmutatkozó egyenlőtlenségek csökkentése érdekében, és elő fogják mozdítani a mindenkit megillető esélyegyenlőséget. Ennek során közvetlenül a társadalom legszegényebb és legkiszolgáltatottabb rétegei számára nyújtanak majd segítséget, valamint inkluzívabb, fenntartható növekedés előmozdítását segítik, amely nem veszélyezteti a jövő generációinak azon képességét, hogy szükségleteiket ki tudják elégíteni. A gazdasági növekedés akkor tartós és akkor előnyösebb a legszegényebbek számára, ha inkluzív. A növekvő gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek kezelése érdekében az EU és tagállamai olyan nemzeti fejlesztési irányvonalakat fognak támogatni, amelyek a kedvező társadalmi eredmények és hatások maximalizálására törekednek. A partnerországokkal együtt a progresszív adózás és olyan újraelosztó jellegű költségvetési politikák előmozdításán dolgoznak majd, amelyek kellő hangsúlyt fektetnek a növekedésből származó előnyök jobb megosztására, a gazdasági jólét és a tisztességes munka megteremtésére, valamint a termelési tényezőkhöz – köztük a földhöz, a finanszírozáshoz és a humán tőkéhez – való hozzáférés javítására.
37. Az egyenlőtlenségek elleni küzdelem jegyében az EU és tagállamai támogatják majd továbbá a hatékony, fenntartható és méltányos szociális védelmi rendszereket az alapjövedelem garantálása, a mélyszegénységbe való visszacsúszás megelőzése és a reziliencia kialakítása érdekében. Értékelést fognak készíteni a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeket meghatározó tényezőkről és trendekről, valamint hatékonyabbá fogják tenni az egyenlőtlenségek kezelésére szolgáló eszközeiket és az alkalmazott megközelítést. Az EU és tagállamai az egyenlőtlenségek csökkentésének kérdését a fejlesztési együttműködésük alapelemévé teszik, és támogatni fogják az innovatív társadalmi gyakorlatokat.
38. Az EU és tagállamai erősíteni fogják a környezeti és gazdasági sokkokkal, a természeti és ember által okozott katasztrófákkal, a konfliktusokkal, valamint az egészséget fenyegető globális veszélyekkel szembeni rezilienciát, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő népesség körében. Szisztematikusan integrálni fogják tevékenységeikbe a reziliencia kérdését, hogy az egyének, közösségek, intézmények és országok felkészültebbek és ellenállóbbak legyenek a stresszhelyzetekkel és sokkokkal szemben, jobban tudjanak azokhoz alkalmazkodni és utánuk gyorsan helyreálljanak anélkül, hogy hosszú távú fejlődési kilátásaikat veszélyeztetnék. Ezt a katasztrófa utáni helyreállítás, rehabilitáció és újjáépítés során is megteszik majd. Biztosítani kell a fejlesztési és humanitárius szereplők szorosabb együttműködését és egymást kiegészítő tevékenységét, a kockázatok és sebezhetőségek közös elemzésére építve.

39. A migráció összetett, globális, tartós jelenség, amely gondosan megtervezett, kiegyensúlyozott, tényeken alapuló és fenntartható szakpolitikai válaszingedéseket kíván. Az intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk a nemzeti hatásköröket és különösen nem érinthetik a tagállamoknak az EUMSZ 79. cikke (5) bekezdése szerinti jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy munkát vállaljanak. A jól kezelt migráció és mobilitás kedvezően hathat az inkluzív növekedésre és a fenntartható fejlődésre. A legális migráció és mobilitás – a tudás, a készségek és a termelői kapacitás transzfere révén – előnyökkel járhat a migránsokra, családjukra, valamint származási és célországukra nézve is. Ezzel szemben az irreguláris migráció komoly kihívást okozhat és kedvezőtlen hatást gyakorolhat a származási, a tranzit- és a célországokra egyaránt. A migráció egyre sürgetőbb probléma mind a fejlődő, mind a fejlett országok számára. Bizonyos esetekben előfordul, hogy a migráns népességnek nem biztosítják az emberi jogokat, megtagadják az egészségügyi ellátáshoz és oktatáshoz való hozzáférésüket, és fennáll a veszélye annak, hogy kényszermunka vagy emberkereskedelem áldozataivá válnak. A szerepvállalás erősítésével – többek között a tervezett és gondosan irányított migrációs politikák révén – elősegíthető az emberek biztonságos, rendezett, legális és felelős migrációja és mobilitása.
40. A migráció kezelése számos szakpolitikai területet érint, köztük a fejlesztést, a jó kormányzást, a biztonságot, az emberi jogokat, a foglalkoztatást, az egészségügyet, az oktatást, a mezőgazdaságot, az élelmezésbiztonságot, a szociális védelmet és a környezetvédelmet, az éghajlatváltozást is beleértve. A partnerségi keret megközelítésén keresztül az EU és tagállamai átfogó módon fogják kezelni a migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás számos különböző vetületét, ideértve az embercsempészt és emberkereskedelmet, a határigazgatást, a kivándorlók általi hazautalásokat, a kiváltó okok kezelését, a nemzetközi védelmet, a visszatérést, a visszafogadást és a visszailleszkedést, a kölcsönös elszámoltathatóságot, valamint a humanitárius és emberi jogi kötelezettségek teljes mértékű tiszteletben tartása alapján. Az EU és tagállamai összehangoltabb, holisztikus és strukturált megközelítést fognak kialakítani a migrációra vonatkozóan, hogy a lehető legnagyobb szinergiát ériék el és képesek legyenek a szükséges befolyást gyakorolni az összes megfelelő uniós szakpolitika, jogi és egyéb eszköz, többek között fejlesztés- és kereskedelempolitikai eszközök alkalmazásával. E fokozott erőfeszítések útján az EU és tagállamai tevékenyen támogatni fogják a 2015. évi valletai közös cselekvési terv további végrehajtását, valamint a menekültekről és a migránsokról szóló 2016. évi New York-i nyilatkozatban előírányzott, a migrációról, illetve a menekültekről szóló globális ENSZ-megállapodások kidolgozását.
41. Fejlesztéspolitikájukon keresztül az EU és tagállamai fel fognak lépni az irreguláris migráció kiváltó okaival szemben, és hozzá fognak járulni többek között a migránsok tartós integrációjához a befogadó országokban és a befogadó közösségekben, valamint elő fogják segíteni a származási országukba vagy a tranzitországokba visszatérő migránsok sikeres társadalmi-gazdasági integrációját. Ehhez hozzátartozik a beruházások, a kereskedelem és az innováció partnerországokban való ösztönzése a növekedés és a foglalkoztatási lehetőségek előmozdítása érdekében, többek között a diaszpórák szerepvállalása, a szociális és oktatási rendszerek támogatása, valamint a magánszektorbeli partnerekkel és egyéb szereplőkkel való az irányú együttműködés révén, hogy csökkenjen a hazautalások költsége, és gyorsabbá, olcsóbbá és biztonságosabbá váljanak az átutalások mind a forrás-, mind a fogadó országokban, kiaknázva így fejlesztési potenciáljukat.

Mobilitás és migráció

A 2030-ig szóló menetrend egyértelműen elismeri, hogy a migráció és a mobilitás kedvezően hat az inkluzív növekedésre és a fenntartható fejlődésre. A migránsok jelentős hajtóerőt jelentenek a globális gazdaságra nézve, különösen hazautalásaik révén. A migráció kezelése – annak minden formáját, vagyis a legális és az irreguláris migrációt is ideértve – rövid és hosszú távú ágazatközi fellépéseket, szakpolitikákat és jogi keretet igényel a migránsok és a befogadó lakosság szükségleteinek kielégítése és biztonságuk garantálása érdekében. Tény, hogy a fejlődő országok előtt óriási kihívások állnak. Ezen a téren jelentős lépésekre került sor, hiszen a 2015. novemberi valletai csúcstalálkozó nagyratörő cselekvési tervet fogadott el.

Az EU és tagállamai fokozni fogják erőfeszítéseiket az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okainak kezelése terén, valamint elő fogják segíteni a migráció megfelelőbb kezelését a partnerországokban, annak minden vonatkozásában. A migrációt az EU külpolitikai párbeszédének kulcselemévé fogják tenni, többek között testreszabott válaszok kidolgozása és a partnerségek megerősítése révén, átlátható és demokratikus módon.

42. Az EU és tagállamai elő fogják mozdítani a lakóhelyüket hosszú távon elhagyni kényszerülő személyek méltóságának megőrzését és rezilienciáját, valamint a befogadó országok és a befogadó közösségek gazdasági és társadalmi életébe való bevonásukat, mivel tisztában vannak azzal, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek képességei olyan kulcsfontosságú, hordozható erőforrások, amelyek elengedhetetlenek ellenálló képességük és életük újjafelépítése, valamint a befogadó közösségek életéhez való hozzájárulásuk szempontjából. Az EU és tagállamai a jogokon alapuló

megközelítést fognak alkalmazni, különös figyelmet fordítva a nőkre, a kísérővel rendelkező és a kísérő nélküli kiskorúakra, valamint a különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre. Védelmezni fogják a hosszabb távra szóló társadalmi struktúrákat, amelyek a tágabb fejlesztési tervekbe bevonják a lakóhelyüket hosszú időre elhagyni kényszerülő személyeket, többek között az oktatáshoz való hozzáférés és tisztességes munka biztosítása révén.

2.2. Bolygónk – A környezet védelme, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás és az éghajlatváltozás kezelése

43. Az emberi jóléthez és a társadalmak ellenállóképességéhez egészséges környezetre és jól működő ökoszisztémákra van szükség. A környezetkárosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges időjárás, a természeti és az ember okozta katasztrófák visszavethetik a fejlesztési eredményeket és a gazdasági fejlődést, különösen ami a szegényeket illeti. Mindez fokozhatja a sebezhetőségeket, növelheti a szükségleteket, veszélyeztetheti a békét és a stabilitást, valamint tömeges migrációt okozhat. A célzott tevékenységeken túlmenően a környezeti szempontokat a fejlesztési együttműködés valamennyi ágazatába integrálni kell, többek között megelőző intézkedések útján. Az EU és tagállamai ösztönzik majd az erőforrás-hatékonyságot és a fenntartható fogyasztást és termelést – ideértve a fenntartható vegyianyag- és hulladékgazdálkodást is – azzal a céllal, hogy elválasszák egymástól a gazdasági növekedést és a környezetkárosodást, és lehetővé tegyék a körforgásos gazdaságra való áttérést. A felelős magánszektor és „a szennyező fizet” elv szisztematikus alkalmazása szintén elengedhetetlenek a sikerhez. Az EU és tagállamai hozzá fognak járulni az ahhoz szükséges kapacitásépítéshez, hogy a környezeti fenntarthatóságra és az éghajlatváltozásra vonatkozó célkitűzéseket, valamint a zöld növekedés megvalósításának célját általánosan beépítsék a nemzeti és helyi szintű fejlesztési stratégiákba. Hatékonyabban kihasználják majd a tudomány, a technológia és az innováció lehetőségeit a környezeti fenntarthatóság előmozdítására, és arra buzdítják majd a partnereket, hogy vegyék igénybe az európai és nemzetközi Föld-megfigyelési programokon keresztül elérhető átfogó adatokat és információkat, hogy olyan, tényeken alapuló döntéseket tudjanak hozni, amelyek figyelembe veszik a környezet állapotát.
44. Az EU és tagállamai – az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására tekintettel – támogatják majd a természeti erőforrások megőrzését, illetve fenntartható kezelését és hasznosítását, valamint a biodiverzitás és az ökoszisztémák megőrzését és fenntartható hasznosítását, ideértve az erdőket, az óceánokat, a tengerparti területeket, a vízgyűjtőket és a többi ökoszisztémát. Nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban küzdeni fognak az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem, a talajromlás és az erdőpusztulás, az elszivatagosodás, a szárazság, valamint a biodiverzitás csökkenése ellen. Felhívják majd a figyelmet a fenntartható gazdálkodás járulékos előnyeire, ideértve a éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és az ahhoz való alkalmazkodás erősítését. Ösztönözni fogják a fenntarthatóság integrálását valamennyi együttműködési ágazatba, és nagyobb hangsúlyt fognak helyezni a környezeti kérdésekre a partnereikkel folytatott párbeszéd során. Az EU és tagállamai ösztönözni fogják a természetitőke-elszámolás alkalmazását. Támogatni fogják a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás irányításának javítását és a vonatkozó kapacitásépítést, ideértve az illegális erdőfakitermelés megelőzését is. Előmozdítják majd emellett a helyi érdekelt felek bevonását és az összes érintett – többek között az őslakos népek és a helyi közösségek – jogainak tiszteletben tartását. Fel fognak lépni a vadon élő állatok orvvadászata, a vadon élő állatok és növények, valamint a fa illegális kereskedelme és az egyéb természeti erőforrások illegális kiaknázása ellen. Az óceánok egészségessé és produktívvá válása érdekében előmozdítják majd a tengeri ökoszisztémák védelmét és helyreállítását, az óceáni erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást és a fenntartható halászatot, többek között az óceánpolitikai irányítás javítása és a kék gazdaság kialakítása útján.
45. Az EU és tagállamai fejlesztési együttműködési stratégiáikba integrálni fogják a környezeti és az éghajlatváltozási szempontokat, többek között az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás közötti megfelelő egyensúly előmozdításával. Az EU és tagállamai koordinált, koherens fellépések útján hajtják majd végre a 2030-ig szóló menetrendet és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodást, és a szinergiák maximalizálására fognak törekedni. Támogatni fogják az olyan nemzeti stratégiákat, ideértve a kormányközi terveket és programokat is, amelyek előmozdítják a rezilienciát, csökkentik az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat és hozzájárulnak a kibocsátáscsökkentéshez a nemzeti vállalkások végrehajtásával összhangban, és figyelembe veszik a fejlődő országok – legfőképpen a legkevésbé fejlett országok (LDC-országok) és a fejlődő kis szigetállamok – előtt álló kihívásokat. Elő fogják segíteni olyan szereplők megjelenését, akik, illetve amelyek helyi szinten élen járnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, és aktívan terjeszteni fogják a legjobb gyakorlatnak minősülő projekteket, illetve növelik azok volumenét, többek között a sok érdekeltet tömörítő platformok előmozdításával. A Párizsi Megállapodás jogilag kötelező jellege és a nemzeti vállalkások kidolgozásának követelménye lendületet adhat a 2030-ig szóló menetrend összefüggésében végzendő nemzeti fejlesztési tervezésnek is.

Fenntartható energia és éghajlatváltozás

Az energia a fejlődés rendkívül fontos előfeltétele, és a bolygónk fenntarthatóságát célzó megoldások kidolgozása szempontjából központi jelentőségű. A fejlődő országoknak energiára van szükségük az inkluzív növekedés előmozdítása és az életszínvonal további növelése érdekében. A fenntartható energiába való beruházással biztosítható, illetve előmozdítható, hogy a fejlődő országok lakói tiszta vízhez jussanak, tiszta energiaforrással főzhessenek, részt vehessenek az oktatásban és részesülhessenek egészségügyi ellátásban, továbbá hozzá lehet járulni a munkahelyteremtéshez és a helyi vállalkozások támogatásához, tiszteletben tartva a környezetvédelem szempontjait.

Az EU és tagállamai a következő három, egymáshoz kapcsolódó fő cél megvalósítására fognak törekedni: az energiához jutás akadályainak felszámolása; az energiahatékonyság és a megújulóenergia-termelés növelése az energiatermelés és -fogyasztás közötti fenntartható egyensúly megteremtése érdekében; valamint hozzájárulás az éghajlatváltozás elleni globális küzdelemhez a Párizsi Megállapodásnak és a részes felek által előterjesztett nemzeti vállalásoknak megfelelően. Az EU és tagállamai oly módon kezelik majd az energiaszegénység problémáját, hogy előmozdíják a megfizethető, modern, megbízható és fenntartható energetikai szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférést, kiemelt hangsúlyt fektetve a megújuló energiákra és az energiahatékonyságra. Közösségi alapú, villamosenergia-hálózaton kívüli, illetve minihálózatos megoldásokkal lehetőség van tiszta és megújuló energia szolgáltatására, a vidéki területeken is biztosítva az energiához jutást.

Az EU és tagállamai ösztönözní fogják továbbá a környezeti szempontból káros fossziliztűzelőanyag-támogatások fokozatos megszüntetését, stabil és átlátható energiapiacok megteremtését és intelligens energiahálózatok telepítését, valamint a digitális technológiák alkalmazását a fenntartható energiagazdálkodás érdekében. E továbbfejlesztett stratégia megvalósításával párhuzamosan folytatódni fognak azok az uniós tevékenységek, amelyeket az EU az éghajlatváltozás elleni küzdelem és az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez a harmadik országoknak nyújtott támogatás, illetve az alacsony kibocsátású, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens gazdaságokká történő átalakulás terén játszott globális vezető szerepével összhangban végez.

46. A biztonságos és tiszta energetikai szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés megvalósításához szükséges pénzügyi beruházások nagyságrendje számos szereplő bevonását igényli. Az EU és tagállamai valamennyi érintett féllel fokozzák majd az együttműködésüket, ideértve a magánszektor is, a keresletoldali szabályozás, az energiahatékonyság, a megújulóenergia-termelés, valamint a tiszta technológiák fejlesztése és transzfere területén. Támogatni fogják a szabályozási keretek tökéletesítését azzal a céllal, hogy azok elősegítsék az energiaágazat versenyképességét és fenntarthatóságát, valamint a magánfinanszírozás bevonását. További forrásokat fognak mozgósítani, többek között a magánszektorból, illetve innovatív finanszírozási kezdeményezésekkel és eszközökkel. Az EU energiauniójának működését elősegítő keret részeként támogatni fogják Afrikát és az EU szomszédságát ebben az energetikai átalakulásban.

2.3. Jólét – inkluzív és fenntartható növekedés és munkahelyek

47. Az emberi jóléthez és méltósághoz jelentős mértékben hozzájárul, ha a prosperitásból és a növekedésből széles rétegek tudnak részesülni. Ahhoz pedig, hogy a gazdaság inkluzív és fenntartható módon növekedhessen, elengedhetetlen tisztességes munkahelyeket teremteni, különösen a nők és a fiatalok számára. Ha a növekedés inkluzív és fenntartható, hosszú távú reziliencia alakul ki a partnerországokban, lehetőségeket teremtve a lakosság kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjai és a leginkább veszélyeztetettek számára, hogy részesülhessenek országuk gazdaságából és a tisztességes munkahelyek létrehozásából, és élvezhessék ezek előnyeit. Az EU és tagállamai olyan gazdasági átalakulást fognak támogatni, amely tisztességes munkahelyeket hoz létre, növeli a termelőkapacitást, elegendő bevételt termel a közszolgáltatások és a szociális védelem számára, fenntartható értékláncokat ösztönöz, és előmozdíja a diverzifikációt, ezen belül a fenntartható iparosítást. Ide tartozik a fenntartható fogyasztási és termelési minták ösztönzése egy körforgásos gazdaság részeként, beleértve a toxikus anyagoktól mentes anyagciklusok előmozdítását, továbbá az erőforrás-hatékonyság, valamint az alacsony kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens pályákra való áttérést.
48. Az EU és tagállamai tisztában vannak azzal, hogy a mikro-, kis és középvállalatok (mkkv) fontos szerepet játszanak a fenntartható fejlődés lehetővé tételében, és nélkülözhetetlenek a szegénység elleni küzdelemben. Az mkkv-k a növekedés, a foglalkoztatás, az innováció és a társadalmi fejlődés motorjai. Az EU és tagállamai fejlesztéspolitikájukkal innovatív, a gyakorlati megvalósításra koncentrálni intézkedéseket fognak támogatni, hogy ezzel fokozzák az mkkv-k részvételét a konkrét tevékenységek helyszíni megvalósításában, és kiaknázzák a bennük rejlő potenciált a rendszerszintű változások előidézésére. Elő fogják segíteni, hogy az mkkv-k könnyebben jussanak hozzá a releváns információkhoz, mind az EU-ban, mind a partnerországokban, és integrálni fogják őket az ellátási és az értékláncokba, emellett igyekeznek megoldani az mkkv-kat sújtó forráshiányt is. Ösztönözní fogják az mkkv-k közötti párbeszédet és tapasztalatcserét az EU-ban, valamint a partnerországokban és -régiókban.

Beruházás és kereskedelem

A köz- és magánforrásokból megvalósuló fenntartható beruházás a fenntartható fejlődés alapvető motorja. A beruházások hozzájárulnak a gazdaságok diverzifikálásához, előmozdítják a növekedést és a tisztességes munkahelyek teremtését, innovatív termékeket és szolgáltatásokat hívnak életre, a fejlődő országok gazdaságát a regionális és globális értékláncokba kapcsolják, ösztönzik a regionális integrációt és kereskedelmet, és társadalmi igényeket is kielégítenek. A 2030-ig szóló menetrend és az addisz-abebai cselekvési program olyan keretet teremt, amelyen belül felelős beruházások megvalósításával a fenntartható fejlődés valamennyi dimenziójához hozzá lehet járulni.

Az EU és tagállamai több különböző eszközzel ösztönzik majd a beruházásokat: idetartozik a fenntartható fejlődés finanszírozása, a technikai segítségnyújtás fenntartható projektek kidolgozásához és befektetők vonzásához, intézkedések a gazdasági kormányzás és az üzleti környezetek javítására, a korrupció elleni küzdelem és a párbeszéd a magánszektorral. Az EU és tagállamai elősegítik majd továbbá, hogy lényegesen növekedjenek azok a magán- és közberuházások, amelyek egy alacsony kibocsátású, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, zöld gazdaság megvalósítását célozzák.

E tevékenységek egyik fő csatornája az európai külső beruházási terv, amelynek keretében garanciákat fognak nyújtani, hogy a fejlődő országokban megvalósítandó beruházások kockázati profilja kedvezőbb legyen, és így további forrásokat lehessen bevonni, különösen a magánszektorból. Mindez elő fogja segíteni a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását, és ezáltal hozzá fog járulni az irreguláris migráció kiváltó okainak kezeléséhez.

Az Európai Unió a kereskedelempolitikájával továbbra is gondoskodni fog arról, hogy a fejlődő országok, különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők, a regionális integrációban és a multilaterális kereskedelmi rendszerben való fokozott részvételükből adódóan részesülhessenek az inkluzív növekedés és a fenntartható fejlődés előnyeiből.

49. Az EU és tagállamai segíteni fognak a fejlődő országoknak abban, hogy a vállalkozások számára a nemzetközi emberi jogi normákat és elveket tiszteletben tartó, üzletbarátabb környezetet alakítsanak ki. Elő fogják segíteni, hogy javuljanak a gazdasági tevékenység inkluzivitásának feltételei. Ennek érdekében ösztönözni fogják a szakpolitikák és a jogszabályi keretek fenntarthatóbbá tételét, valamint az emberi jogok, többek között az alapvető munkaügyi normák érvényesülését és a kellő gondosságra vonatkozó követelmények teljesülését, hogy ezzel javuljon az üzleti környezetek minősége, új üzleti modellek alakulhassanak ki, és növekedjen a közszféra kapacitása. Elő fogják mozdítani, hogy a pénzügyi és mikropénzügyi szolgáltatásokat minél szélesebb kör, köztük a nők, a szegények, valamint az mkkv-k is igénybe vehessék. Ezenfelül a helyi szolgáltatások nyújtásának fokozása és az inkluzív és környezettudatos üzleti modellek elterjesztése érdekében elő fogják mozdítani a magánszektor kezdeményezéseit és támogatni fogják a szociális vállalkozásokat, a szövetkezeteket, valamint a női és a fiatal vállalkozókat. A fenntartható fejlődés támogatása érdekében ösztönözni fogják a közbeszerzések fenntarthatóságának és átláthatóságának biztosítását, és meg fogják könnyíteni az mkkv-k közbeszerzésekben való részvételét. A kutatásra és innovációra irányuló közberuházások, valamint a tudományos és technológiai együttműködés szintén elősegíthetik a magánberuházások mozgósítását és az inkluzív, fenntartható növekedés motorjai lehetnek a fejlődő országokban.
50. A pénzmosás, a korrupció, az illegális pénzmozgások, valamint az adócsalás és -kikerülés még mindig súlyosan hátráltatja a fenntartható fejlődést, a fejlődő országokban aránytalanul nagy mértékben. Az EU és tagállamai együtt fognak működni a partnerországokkal a progresszív adózás, a korrupció elleni intézkedések és a költségvetési kiadási politikák újraelosztó jellegének előmozdítása, továbbá az illegális pénzmozgások problémájának kezelése érdekében, hogy ezzel elősegítsék, hogy mindenkinek lehetősége legyen színvonalas alapszolgáltatások igénybevételére.
51. Az EU és tagállamai a magánszektorban rendelkezésre álló készségeket és erőforrásokat a fejlődő országokat segítő kereskedelemösztönző támogatásokkal, kereskedelempolitikákkal és kereskedelempolitikai eszközökkel, valamint gazdasági diplomáciával fogják kombinálni. A 2030-ig szóló menetrend megvalósításának támogatása érdekében elő fogják mozdítani a kereskedelemösztönző támogatást, hogy ezzel jobban kielégítsék a fejlődő országok kereskedelmi és termelő kapacitásra vonatkozó igényeit. Figyelembe kell venni a legkevesbé fejlett országok és a fejlődő kontinentális országok – melyek esetében a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése és a kereskedelmi infrastruktúra a fejlődés kulcsfontosságú mozgatórugóját jelentik –, valamint a fejlődő kis szigetállamok szükségleteit.
52. Az EU és tagállamai a fenntartható fejlődés támogatása érdekében elősegítik és megkönnyítik majd a kereskedelmet és a beruházásokat a fejlődő országokban. Az EU folytatni fogja a kereskedelem és a regionális integráció ösztönzését, ezek ugyanis a növekedésnek és a szegénység csökkentésének fő motorjai a fejlődő országokban. „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégia végrehajtása útján az EU és tagállamai – többek között a gazdasági partnerségi megállapodások keretében – támogatni fogják kereskedelmi partnereiket abban, hogy a fenntartható fejlődés szempontjait a kereskedelempolitika valamennyi szintjébe integrálják. A politikák fejlesztési célú koherenciájára irányuló vállalásokkal összhangban, ahol szükséges, fejlesztési támogatás nyújtására kerül majd sor

azért, hogy a kereskedelmi megállapodások kereskedelmi és fenntartható fejlődési rendelkezéseit végrehajtsák és ténylegesen alkalmazzák. Az EU és tagállamai elő fogják mozdítani az inkluzív és fenntartható gazdasági növekedést, és segíteni fogják a fejlődő országokat abban, hogy az erőforrásszűke és az éghajlatváltozás elleni küzdelem figyelembevételével alkotott növekedési modelleket alkalmazzanak. Ebben a fenntartható értékláncok, valamint a környezetvédelmi előírások és a szociális normák előmozdítása is beletartozik.

53. A magánszektor is hozzá tud járulni a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásához. Azokon a területeken, amelyeken jelentős potenciál rejlik arra, hogy rendszerszintű változást eredményezzenek a fenntartható fejlesztés szempontjából, az EU és tagállamai az Európai Beruházási Bankkal szorosan koordinálva ösztönözni fogják a magánforrások mozgósítását fejlesztési célokra, ugyanakkor elő fogják mozdítani a magánszektor elszámoltathatóságát is. Ezek közé a területek közé tartozik a fenntartható mezőgazdaság, a biztonságos és tiszta energia, az integrált vízkészlet-gazdálkodás, a reziliens infrastruktúra, az egészségügy, a fenntartható turizmus, a környezetbarát és körforgásos gazdaság, a távközlés és a digitális technológia.
54. Az EU és tagállamai a felelős, fenntartható és hatékony megközelítések előmozdítása érdekében, többek között társadalmi párbeszéd keretében, együtt fognak működni a magánszektorral, ideértve a munkaadói és munkavállalói szervezeteket is. Ha a fejlődő országokban szállítói láncsal rendelkező uniós vállalkozások szélesebb köre alkalmazna felelősségteljes és inkluzív üzleti modelleket és gyakorlatokat, szorosan együttműködve az érintett állami és magánszereplőkkel, továbbá ösztönzést kapna a tisztességes, átlátható és etikus kereskedelem, többek között a fejlődő országokbeli kistermelőkkel, az jelentősen hozzájárulhatna a 2030-ig szóló menetrend megvalósulásához. Az üzleti modellekbe, többek között a köz- és magánszféra partnerségei, illetve támogatásötvöztetés révén megvalósuló programok üzleti modelljébe különféle módokon, például a legjobb gyakorlatok megosztásával be kell építeni a nemzetközi szinten elfogadott emberi jogi normákat, valamint a fenntartható fejlesztés, az átláthatóság és a vállalati társadalmi felelősségvállalás terén tett vállalásokat. Ebben beletartozik a természeti erőforrásokkal (például ásványokkal, faanyaggal) való fenntartható gazdálkodásnak és azok fenntartható felhasználásának a biztosítása is. Az EU és tagállamai továbbra is támogatják majd az olyan felelősségteljes üzleti gyakorlatokat és ellátási lánc-kezelést, amelyek keretében a földbirtoklási jogok, az emberi és munkavállalói jogok, a pénzügyi hitelesség, valamint a környezetvédelmi előírások és az akadálymentesség egyaránt érvényesülnek. Dolgozni fognak az emberi jogok megsértésének megakadályozásán, továbbá elő fogják mozdítani az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvek érvényesülését. Előmozdítanak majd olyan munkajogi normákat, amelyek a munkavállalók számára tisztességes foglalkoztatási feltételeket és bért biztosítanak – különös tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által meghatározottakra – a formális és az informális szektorban egyaránt, és ennek keretében támogatják az informálisról a formális gazdaságra való áttérést, valamint küzdenek a gyermekmunka ellen.
55. A fenntartható mezőgazdaság, valamint a fenntartható halászat és akvakultúra továbbra is az egyik fő motor a szegénység felszámolása és a fenntartható fejlődés szempontjából, továbbá nélkülözhetetlen az éhezés felszámolásához és az élelmezésbiztonság megteremtéséhez. A világ szegényei kétharmadának megélhetését a mezőgazdaság adja, és számos fejlődő ország gazdasága még mindig túlnyomórészt néhány mezőgazdasági alapanyag kereskedelmétől függ. A mezőgazdasági kistermelők, köztük a családi gazdálkodók és a legeltető állattenyésztők támogatásának továbbra is központi jelentősége van, mivel ez jelentősen hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz, a talajerózió és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemhez, valamint a munkahelyteremtéshez. Az EU és tagállamai támogatni fogják az irányítás fejlesztését a fenntartható erdőgazdálkodás és a részvételen alapuló legelőgazdálkodás tekintetében, illetve a tekintetben is, hogy méltányos lehetőségek legyenek a földbirtoklásra, különösen a nőknek, tiszteletben tartva a helyi népesség és az őslakosok jogait, ideértve a szokásjogon alapuló földhasználatot és a vízhez jutást is. Elő fogják mozdítani termelői szervezetek és szövetkezetek létesítését, többek között a családi gazdaságok termelékenységének fokozása, a földhasználati jogok és a termelői vetőmagfogásokon alapuló, hagyományos vetőmaggazdálkodás kérdésének kezelése érdekében. Elő fogják segíteni az állat- és növény-egészségügyi feltételek javítását. Az EU és tagállamai célja a mezőgazdasági piacok és értékláncok kialakításának elősegítése a partnerországokban, amelyek a szegények javára válnak, valamint munkahelyek létrehozására és hozzáadott érték teremtésére ösztönzik az agráripárt. Ennek keretében támogatni fogják a fiatalok integrációját, a nők társadalmi szerepvállalásának növelését, és elő fogják mozdítani a kutatást és az innovációt. Beruházásokat kell eszközölni a fenntartható mezőgazdaságba és az agrár-élelmiszeripari ágazatba a helyi és regionális termelési rendszerek diverzifikálása, a hiányos táplálkozás megelőzése, valamint a termelékenység növelése és tisztességes munkahelyek létesítése érdekében, a környezet károsítása nélkül. A fenntartható mezőgazdaságba és a kapcsolódó infrastruktúrába való beruházáshoz jelentős köz- és magánforrásokat kell mozgósítani sok fejlődő országban, különösen Afrikában. A beruházásoknak és a szakpolitikai reformoknak felelősségteljeseknek és inkluzívnak kell lenniük, és a helyi lakosságot kell szolgálniuk.
56. A világ növekvő népességének szükségleteit fenntartható mezőgazdasági és élelmiszerrendszerek – köztük a fenntartható halászat – segítségével kell kielégíteni, a környezet védelmét is biztosítva. Az EU és tagállamai támogatni fogják az agrárökológiai gyakorlatokat, valamint az olyan intézkedéseket, amelyek célja a természet, illetve tenyésztést követő veszteség és az élelmiszer-pazarlás csökkentése, a talaj védelme, a vízkészletek megőrzése, az erdőirtás megállítása, megakadályozása és az újraerdősítés, valamint a biológiai sokféleség és az egészséges

ökoszisztémák megőrzése. Ki kell használni azt a potenciált, amely az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése szempontjából a fenntartható mezőgazdaságban és talajművelésben rejlik, és növelni kell az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát. Az EU és tagállamai elő fogják mozdítani a fenntartható gyakorlatokat a halászat és az akvakultúra terén, valamint támogatni fogják az illegális halászat és a tengeri szennyezés elleni fellépést, továbbá az éghajlatváltozás hatásainak kezelését.

57. Az EU és tagállamai továbbra is támogatják majd az információs és kommunikációs technológiák elterjedését a fejlődő országokban, mivel ezek a technológiák nagymértékben segítik az inkluzív növekedést és a fenntartható fejlődést. A fejlődő világ a digitális technológiákat példátlan ütemben fogadja be. Ugyanakkor az alacsony internetlefedettség továbbra is a fejlődés jelentős akadálya sok fejlődő országban, különösen a vidéki és a távol eső területeken, főleg Afrikában. A helyzetet súlyosbítja, hogy a korlátozott verseny a lakosság nagy része számára gyakran elérhetetlenné és megfizethetlenné teszi a digitális technológiákat. Az EU és tagállamai azon fognak munkálkodni, hogy a fejlesztés szervezesebb részévé tegyék a digitális megoldásokat, és más prioritási területeken is ösztönzik majd a digitális technológiák alkalmazását (például az e-kormányzás, a mezőgazdaság, az oktatás, a vízgazdálkodás, az egészségügy és az energia terén). Elő fogják segíteni a digitális gazdaságnak kedvező környezetek megteremtését ingyenes, nyílt és biztonságos internetkapcsolat fejlesztésével, hogy elháruljanak az akadályok és teljes mértékben kibontakozhasson a digitális gazdaságban rejlő fenntartható fejlesztési potenciál. Támogatni fogják a digitális vállalkozást, illetve ennek részeként az mkkv-kat is, helyi szempontból releváns tartalmak fejlesztése, valamint az innovációnak és a tisztességes munkahelyek teremtésének az előmozdítása érdekében. Előmozdítják majd a digitális írástudást és készségeket az emberek, különösen a nők, valamint a kiszolgáltatott és marginalizálódott helyzetben lévő társadalmi részvétele érdekében, hogy ezzel elősegítsék a társadalmi befogadást és megkönnyítsék részvételüket a demokratikus kormányzásban és a digitális gazdaságban.
58. Az EU és tagállamai támogatják majd az olyan színvonalas infrastruktúra és épületek tervezését, kiépítését és működtetését, amelyek az eddigieknél erőforrás- és energiahatékonyabbak. Támogatni fogják a fenntartható, alacsony kibocsátású, összekapcsolt és biztonságos mobilitási és közlekedési hálózatok és az egyéb reziliens és éghajlatbarát infrastruktúra, például az energiahálózatok, a vízellátási és a hulladékkezelési rendszerek fejlesztését, hogy ezzel előmozdítsák a méltányos és megfizethető, általános hozzáférést, valamint a növekedést, a kereskedelmet és a beruházásokat. Az infrastrukturális projektek megvalósításánál szisztematikusan szem előtt tartják majd az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének célját.
59. Az EU és tagállamai ismételten emlékeztetnek arra, hogy teljes mértékben be kell tartani a nemzetközi környezetvédelmi és nukleáris biztonsági normákat a partnerországokban.
60. Az EU és tagállamai arra törekednek, hogy kiaknázzák a városokban mint a fenntartható, inkluzív növekedés és innováció központjaiban rejlő lehetőségeket, figyelembe véve a városok tágabb környezetében élő vidéki közösségeket, valamint a kiegyensúlyozott vidékfejlesztés szempontját is. A városi egyenlőtlenségek orvoslása érdekében előmozdítják majd az inkluzív és fenntartható városfejlesztést, a leginkább rászorultakra, köztük az illegális településeken, bódévárosokban élőkre koncentrálnak. Támogatni fogják a partnereket az alapszolgáltatások fejlesztése, az egyenlő feltételek mellett biztosított élelmiszerbiztonság, az elérhető, tisztességes és megfizethető lakhatás biztosítása, valamint a gyorsan növekvő városi lakosság életszínvonalának emelése érdekében. Az ENSZ új városfejlesztési menetrendjével összhangban ösztönzik majd a fenntartható földhasználati tervezést, a földpiacok méltányos irányítását, a fenntartható városi mobilitást, valamint azt, hogy a városok intelligensek és biztonságosak legyenek és kihasználják a digitalizáció és a technológia nyújtotta lehetőségeket. Inkluzív, kiegyensúlyozott és integrált terület- és városfejlesztési politikákat, valamint többszintű kormányzati koordinációt fognak támogatni, amelyek révén megerősödnek a vidéki és városi területek közötti kapcsolatok. Fejlesztik majd a városok sokkokkal szembeni rezilienciáját, és megragadják a lehetőségeket a gazdaságok alacsony kibocsátásúvá és az éghajlatváltozás hatásaival szemben rezilienssé tételére.

2.4. Béke – békés és inkluzív társadalmak, demokrácia, hatékony és elszámoltatható intézmények, jogállamiság és emberi jogok mindenki számára

61. Az EU és tagállamai valamennyi partnerség és eszköz keretében, valamennyi helyzetben és országban, többek között fejlesztési tevékenységekkel előmozdítják az olyan egyetemes értékeket, mint a demokrácia, a jó kormányzás, a jogállamiság és a mindenki számára biztosított emberi jogok, mivel ezek a fenntartható fejlődés és a stabilitás előfeltételei. Támogatni fogják az egyes országok saját, társadalmuk szükségleteihez és helyzetéhez igazodó erőfeszítéseit, melyek célja fenntartható, demokratikus, a külső és belső sokkokkal szemben reziliens államok kialakítása, és azoknak a tényezőknek, mint például az egyenlőtlenségnek a kezelése, amelyek kiszolgáltatottságot okoznak.

Jó kormányzás, demokrácia, jogállamiság és emberi jogok

A jó kormányzás, a demokrácia és a jogállamiság elengedhetetlen a fenntartható fejlődéshez. A jogállamiság valamennyi alapvető jog védelmének előfeltétele. Jól működő, a lakossági igényekre reagáló kormányzati intézményekkel és rendszerekkel biztosíthatók az alapvető fontosságú szolgáltatások és ösztönözhető az inkluzív növekedés, inkluzív politikai folyamatok segítségével pedig biztosítható, hogy a polgároknak lehetőségük legyen a köztisztviselők elszámoltatására minden szinten.

Az EU és tagállamai ösztönzik majd az intézmények, köztük a nemzeti parlamentek elszámoltathatóságát és átláthatóságát, a részvételen alapuló döntéshozatalt, valamint az információkhoz való nyilvános hozzáférést. Elő fogják mozdítani bíróságok függetlenségét és pártatlanságát, támogatni fogják a méltányos igazságszolgáltatást, beleértve a jogi segítségnyújtás elérhetőségét. Támogatni fogják a nemzeti, szubnacionális és helyi kormányzatok közti partnerségek kialakításával és a digitális megoldásokban rejlő potenciál kihasználásával megvalósuló, erős intézmények és többszintű kormányzás létrehozását célzó kapacitásépítést, és abba bevonják majd a veszélyeztetett helyzetben lévő személyeket és kisebbségeket. Támogatni fogják az olyan kezdeményezéseket, amelyek célja a korrupció felszámolása, valamint a közforrások felhasználásával és a közszolgáltatások nyújtásával összefüggésben az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozása.

62. Az EU és tagállamai támogatni fogják, hogy a civil társadalom nyílt és a működését elősegítő teret kapjon, valamint támogatni fogják az inkluzív megközelítéseket és az átlátható döntéshozatalt minden szinten. Az eddigiekhez hasonlóan kiállnak majd a választások inkluzivitásáért, átláthatóságáért és hitelességéért: ennek érdekében a választási ciklus teljes egészében támogatást fognak nyújtani a megfelelő időben, elő fogják mozdítani, hogy a politikai pártok demokratikusak és elszámoltathatóak legyenek, valamint azt, hogy az állampolgárok aktívan részt vegyenek a választási folyamat egészében. Az EU független választási megfigyelő missziói fontos eszközök e cél eléréséhez. Az EU és tagállamai támogatni fogják és elő fogják mozdítani a demokratikus kormányzást, amely biztosítja egyrészt az olyan alapvető szabadságok érvényesülését, mint a gondolat, a vallás és a meggyőződés szabadsága, a gyülekezés és az egyesülés szabadsága, többek között a marginalizálódott személyek számára is, másrészt az egyetemes emberi jogok érvényesülését, legyenek azok polgári, politikai, gazdasági, társadalmi vagy kulturális jellegűek. Ki fognak állni a véleményalkotás- és nyilvánítás szabadsága mellett, és támogatást fognak nyújtani az olyan független és plurális médiának, amely tényeken és adatokon alapuló, színvonalas hírszolgáltatást nyújt.
63. Az EU és tagállamai előmozdítják majd, hogy az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyak, átláthatóak, függetlenek, nyíltak és elszámoltathatóak legyenek, és hogy az igazságszolgáltatást mindenki egyaránt igénybe vehesse, különös tekintettel a szegényekre és a kiszolgáltatott helyzetben lévőkre. Ennek részeként foglalkozni kell a bűnözés, ezen belül a városi bűnözés és erőszak kérdésével, és fel kell lépni a fegyver-, a kábítószer- és az emberkereskedelem terén folyó szervezett nemzetközi bűnözés ellen.
64. A szegénység, a konfliktusok, az instabilitás és a kényszerű lakóhelyelhagyás között szoros a kapcsolat, ezért e problémákat koherens és átfogó módon kell kezelni, a humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolásának részeként. Az EU és tagállamai minden szinten kezelni fogják e problémák kiváltó okait, melyek a kirekesztéstől, az egyenlőtlenségektől, az élelmezésbiztonság hiányától, az emberi jogok megsértésétől, a büntetlenségtől és a jogállamiság hiányától kezdve a környezeti károsodásig és az éghajlatváltozásig terjednek.
65. Az EU és tagállamai a fejlesztési együttműködést beépítik majd egy sor szakpolitikába és eszközbe annak érdekében, hogy megelőzzék, kezeljék és segítsék megoldani a konfliktusokat és válságokat, elejét vegyék a humanitárius szükségletek felmerülésének, valamint biztosítsák a tartós békét és a jó kormányzást. A fejlesztési együttműködés elsődleges célja továbbra is a szegénység felszámolása marad, annak minden aspektusával együtt, ezért továbbra is ezen lesznek minden erejükkel. Elő fogják mozdítani a konfliktusokra és válságokra vonatkozó átfogó megközelítést az átmenetre vonatkozó stratégiák és a konfliktusok korai előrejelzésére szolgáló uniós rendszer hatékonyabb alkalmazásával, az instabilitásra és a humánbiztonságra helyezve a hangsúlyt, és figyelembe véve a fenntartható fejlődés, a humanitárius tevékenységek, a béke és a biztonság közötti kapcsolatot.
66. A fenntartható fejlődéshez elengedhetetlen a béke- és államépítés, amelynek ki kell terjednie a globálisról a helyi szintig minden szintre, valamint a korai előrejelzéstől és a megelőzéstől kezdve a válságelhárításig és a stabilizálásig a konfliktusok minden szakaszára. A fejlesztési együttműködés összefüggésében az EU és tagállamai együttműködhetnek a biztonsági ágazat szereplőivel is azok kapacitásának fejlesztése érdekében, hogy biztosítani lehessen a fenntartható fejlesztési célok, különösen a békés és inkluzív társadalmak megvalósítását. Az EU és tagállamai közös megoldásokat fognak ösztönözni a biztonsági és fejlesztési problémákra vonatkozóan, többek között oly módon, hogy támogatják a biztonsági ágazat demokratikus kormányzását, továbbá előmozdítják hatékonyságát a kapacitásépítés és a humánbiztonság megteremtése terén. Az EU és tagállamai tisztában vannak azzal, hogy fontos elejét venni az erőszakos szélsőségekhez vezető radikalizálódásnak és küzdeni ellene, többek közt a vallási

tolerancia és a vallásközi párbeszéd ösztönzése útján. Továbbra is támogatni fogják a védelmi felelősség elvét és a tömeges erőszakcselekmények megelőzését. Ezzel összefüggésben az EU és tagállamai tovább fogják fokozni az ENSZ-szel, valamint a regionális és nemzeti partnerekkel való együttműködést.

67. Az EU és tagállamai lépéseket fognak tenni a biztonsági ágazat olyan reformja érdekében, amely elősegíti a hathatós demokratikus kontroll és elszámoltathatóság kialakítását, a humánbiztonság javulását, a fenntartható fejlődést és a szegénység felszámolását. A biztonsági ágazat reformjának a partnerországok biztonsági igényeihez kell igazodnia, és világos és tartós nemzeti felelősségvállaláson kell alapulnia.
68. Az instabil helyzetű, illetve konfliktusokkal sújtott országok fenntartható fejlődéséhez a rájuk irányuló kiemelt figyelemre és tartós nemzetközi szerepvállalásra van szükség. Az állam- és békeépítési célok alapvetően fontosak azon belföldi kapacitások kialakítása szempontjából, amelyek révén a gazdasági, társadalmi és környezeti problémák a biztonsági és fejlesztési szempontokkal teljesen integrált módon kezelhetők. Az EU és tagállamai a fejlesztési segítségnyújtás során különös figyelmet fordítanak majd az instabil és konfliktusokkal terhelt államokra, és az eddigiekhez hasonlóan támogatni fogják a legkiszolgáltatottabbakat. Az emberi jogok, a demokrácia, a jogállamiság és a jó kormányzás előmozdításával és védelmével proaktívan hozzájárulnak majd a stabilitás és a biztonság megteremtéséhez, valamint a reziliencia fokozásához. Munkájuk részévé fogják tenni a konfliktusérzékenységet, hogy a lehető legnagyobb pozitív hatást lehessen elérni a béke szempontjából. A konfliktusmegelőzés, a békefenntartás és a békeépítés folyamatában érdekelt valamennyi féllel együttműködve elő fogják mozdítani az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és az igazságszolgáltatáshoz való jogot. Támogatják az átmeneti igazságszolgáltatást olyan célzott intézkedések útján, amelyek előmozdítják az igazságot, az igazságosságot, a jóvátételt és a konfliktuskiújulás megakadályozásának garanciáit. A stabilizációhoz át kell hidalni a szakadékokat a konfliktusmegoldás és a hosszabb távú reformfolyamatok között, és meg kell teremteni a kormányzat és a lakosság közötti bizalmat, többek közt a szolgáltatások azonnali beindítása útján. Ebben az összefüggésben az EU és tagállamai élenkíteni fogják az egyes kiemelt regionális partnerekhez fűződő kapcsolataikat. A békével és biztonsággal kapcsolatos fellépések sikere jelentős részben a helyi szereplőkkel folytatott együttműködésen, valamint e szereplők folyamat iránt vállalt felelősségén múlik. Hasznos lehet, ha az instabil és konfliktusokkal küzdő államok tanulnak egymástól. Az EU és tagállamai foglalkozni fognak a konfliktus- vagy konfliktus utáni helyzetekben előforduló szexuális vagy nemi alapú erőszak megelőzésének és kezelésének minden vonatkozásával, és támogatni fogják a nőket abban, hogy pozitív szerepet játszanak a konfliktusmegelőzésben, a konfliktusmegoldásban, a segítségnyújtásban, a helyreállításban és a tartós béke megteremtésében.
69. Az EU és tagállamai koherensebb és komplementer módon fogják végrehajtani a humanitárius intézkedéseket és a fejlesztési együttműködést, tevékenyen hozzájárulva ezzel az egyéni, közösségi, társadalmi és állami reziliencia megteremtéséhez, a mélyszegénység orvoslásához, a válságok megelőzéséhez és kezeléséhez, a krónikus sebezhetőség csökkentéséhez és az önállóság megteremtéséhez. Ahhoz, hogy a megoldások tartósak legyenek, sok érdekeltet bevonó megközelítésre, különböző szintű intervenciókra és hosszú távú jövőképre van szükség. Ehhez szorosabbá kell tenni a segélyezés, a helyreállítás és a fejlesztés közötti kapcsolatot, ideértve a mélyreható információcserét, a donorkoordinációt, a hiányzó elemek, kockázatok és sebezhetőségek közös elemzését, és mielőbb közös jövőképet kell kialakítani a stratégiai prioritásokról. Az EU és tagállamai biztosítani fogják, hogy a politikai és fejlesztési szereplők a kezdetektől fogva párbeszédet folytassanak és szorosan együttműködjenek egymással, hogy kiegészítsék a humanitárius szereplők szükséghelyzeti és korai helyreállítási tevékenységeit, továbbá építsenek ezekre. Mindezt úgy, hogy eközben biztosított legyen a humanitárius elvek tiszteletben tartása a nemzetközi humanitárius joggal összhangban.
70. Az EU és tagállamai növelik majd a reziliencia és a változásokhoz való alkalmazkodóképesség megteremtésére irányuló erőfeszítéseiket, összhangban többek között a 2015–2030-as időszakra szóló szendai katasztrófakockázat-csökkentési kerettel és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodással. Kulcsfontosságú segíteni az embereknek és a közösségeknek abban, hogy felkészültebbek legyenek, csökkenjen kitétségük és sebezhetőségük, valamint megerősödjön rezilienciájuk a sokkoknak és katasztrófáknak való ellenállás és az azokból való kilábalás érdekében. Ezzel ugyanis csökkenthetők a negatív következmények, köztük a megélhetési lehetőségek elvesztése és a halálesetek száma. Az EU és tagállamai kockázattertelést és hiányelemzést építenek majd be fejlesztési együttműködési programjaikba. Továbbra is segítenek majd fokozni a határokon átnyúló egészségügyi kockázatokra való felkészültséget a Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályokkal összhangban, elsősorban a nemzeti és regionális egészségügyi rendszerek kapacitásépítése és az információmegosztás tökéletesítése útján. A globális egészségügyi válságokból levont tanulságok alapján az EU és tagállamai továbbra is előmozdítják majd a nemzetközi, regionális és helyi szintű ágazatközi kezdeményezéseket, és egészségügyi fejlesztési programjuk középpontjába helyezik az egészségügyi alapellátó-rendszerek megerősítését.
71. A migráció, a fenntartható fejlődés és a stabilitás között szoros a kapcsolat. Az EU és tagállamai eltökéltek aziránt, hogy koordinált fellépés keretében kezeljék az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okait, úgymint a konfliktusokat, az állam instabilitását, a biztonság hiányát és a marginalizálódást, a szegénységet, az élelmezésbiztonság hiányát, az egyenlőtlenséget és a megkülönböztetést, valamint a környezetkárosodást és ezen belül

az éghajlatváltozást. Elő fogják mozdítani az emberi jogokat és az emberi méltóságot, a demokráciaépítést, a jó kormányzást és a jogállamiságot, a társadalmi befogadást és kohéziót, a gazdasági lehetőségeket tisztességes foglalkoztatással és emberközpontú vállalkozásokkal, valamint szakpolitikai mozgásteret a civil társadalom számára. Küzdeni fognak a migráncsempészet és az emberkereskedelem ellen, melyek hozzájárulnak az instabilitáshoz. Elengedhetetlen, hogy szoros partnerségeket alakítsunk ki a származási, tranzit- és célországokkal, a kihívás különböző aspektusainak kezelését célzó, hosszú távú szakpolitikákkal együtt.

3. PARTNERSÉG – AZ EU MINT A 2030-IG SZÓLÓ MENETREND VÉGREHAJTÁSÁNAK HAJTÓEREJE

72. Mindamellet, hogy elsődlegesen az egyes országok felelősek saját gazdasági és társadalmi fejlődésükért, a 2030-ig szóló menetrendet a partnerként fellépő valamennyi országnak és valamennyi érdekelt félnek végre kell hajtania. A fejlesztés szintere folyamatosan tágul, mivel egyre több új szereplő jelenik meg. A parlamentek, a politikai pártok, a regionális és a helyi hatóságok, a kutatóintézetek, a karitatív szervezetek, a szövetkezetek, a magánszektor és a civil társadalom igen fontos partnerek lettek a leginkább veszélyeztetett és marginalizálódott személyek elérésében. Az említett fejlesztési szereplők biztonságos működési terének megerősítése és védelme alapvető fontosságú a fenntartható fejlődés megvalósulásához.

3.1. Jobb együttműködés

73. A globális kihívásokra reagálva az EU és tagállamai tovább fogják fejleszteni az együttműködési módokat, többek között a közös munkavégzés javítása révén, szem előtt tartva a komparatív előnyöket. Ennek keretében a koordináció és a koherencia javításával és a fejleszthetőkonsági alapelvek alkalmazásával fokozzák a hatékonyságot és az elért hatásokat, a fejlesztési együttműködést pedig a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásának előmozdítását célzó átfogó belső és külső tevékenység részeként valósítják meg. Céljainak hatékonyabb elérése érdekében és ezek közül a legfontosabbal, a szegénység felszámolásának céljával összhangban szükséges, hogy az EU fejlesztéspolitikája egyrészt képes legyen alkalmazkodni a változó igényekhez, válságokhoz és prioritásokhoz, másrészt reagálni azokra.
74. Az EU és tagállamai a fejlesztési politikához kapcsolódó kérdésekben egyeztetnek és közös álláspontokat alakítanak majd ki a nemzetközi fórumokra. Ez növelni fogja az EU és a tagállamok kollektív befolyását, és hozzájárul majd az eredményesebb multilaterális tárgyalásokhoz.
75. Az országok szintjén az EU és tagállamai javítani fogják a közös programozást a fejlesztési együttműködés terén, hogy erőforrásaik és kapacitásaik összevonásával növeljék kollektív hatásukat. A közös programozást elő kell mozdítani és meg kell erősíteni, megőrizve annak önkéntes, rugalmas és inkluzív jellegét, és továbbra is az adott ország helyzetéhez igazítva, lehetővé téve egyúttal az uniós és tagállami programozási dokumentumok közös uniós programozási dokumentumokkal való felváltását. E folyamatban alapvető fontosságú a partnerországok részvétele, valamint felelősség- és szerepvállalása. A közös programozást a partnerország fejlesztési stratégiája alapján kell irányítani és hozzá kell igazítani a partnerország fejlesztési prioritásaihoz. Az EU és tagállamai együttműködnek majd annak érdekében, hogy olyan stratégiai válaszlétezkedéseket dolgozzanak ki, amelyek megosztott ismereteken, értéktöbbleten, levont tanulságokon és az adott ország körülményeinek – a szegénységre és a fenntarthatóságra is kiterjedő – közös elemzésén, továbbá az országnak az EU-val fennálló általános kapcsolatainak alapulnak. Ennek során az addisz-abeai cselekvési programmal összhangban figyelembe veszik majd a fejlesztésfinanszírozás rendelkezésre álló eszközeit. Az EU és tagállamai emellett fokozott koordinációra és szinergiákra fognak törekedni az instabil és konfliktus sújtotta országokban is, többek között közös programozási folyamatok útján és közös konfliktuselemzést alkalmazva. Ezáltal az instabil államokban való szerepvállalásról szóló új megállapodás megvalósítását is elő fogják segíteni.
76. Ha az Unió gyakrabban lép fel közösen – közös uniós programozás alapján –, azzal növelhető a hatás és nagyobb láthatóság biztosítható az EU és tagállamai számára a helyszínen. Ez a megközelítés elősegíti majd az erőforrások összevonását, a széttagoltság enyhítését és a hatékonyság növelését. A közös nyomonkövetési és eredménykeretek a közös válaszlétezkedés központi elemei lesznek azért, hogy megmaradjon a lendület, több tényadat ismeretében folyjon a párbeszéd és javuljon a kölcsönös elszámoltathatóság. Lehetővé kell tenni, hogy más érintett adományozók és nemzetközi szereplők is részt vegyenek a közös programozásban, ha az adott ország szintjén az uniós és a tagállami képviseltek ezt indokoltnak ítélik.
77. Az EU és tagállamai arra is törekednek majd, hogy adott esetben közös végrehajtás útján támogassák a partnerországokat. A közös végrehajtás jó módszer egy olyan koherensebb, hatékonyabb és összehangoltabb uniós támogatás előmozdítására, amely meghatározott ágazatokra vagy konkrét ágazatközi témákra vonatkozó és az adott ország helyzetéhez igazított közös célkitűzéseken alapul. A közös végrehajtás közös elemzésekre fog támaszkodni és annak során figyelembe vesznek minden rendelkezésre álló erőforrást, nyomon követése és értékelése pedig közösen történik majd. A közös végrehajtás történhet országos, regionális vagy globális szinten is, és adott esetben kapcsolódhat a külső tevékenység más területeihez is.

78. A közös végrehajtás inkluzív módon nyitva áll majd minden olyan uniós partner előtt, amely egyetért a közös jövőképpel és hozzá tud járulni ahhoz, ideértve a tagállami ügynökségeket és a fejlesztésfinanszírozási intézményeket, a magánszektor, a civil társadalmat és a tudományos köröket is. Adott esetben más hasonlóan gondolkodó kormányok, az ENSZ és egyéb nemzetközi és regionális szervezetek, továbbá pénzügyi intézmények is részt vehetnek benne. A közös végrehajtás során többféle pénzügyi módszerre lehet támaszkodni, így például társfinanszírozásra és megbízáson alapuló fejlesztési együttműködésre, valamint a végrehajtás nem pénzügyi eszközeire is, és célszerű azt a különböző szereplők komparatív előnyeire és a legjobb gyakorlatok megosztására építeni. Ezzel összefüggésben az EU és tagállamai továbbra is felhasználják és megosztják majd az összes tagállam tapasztalatait, az átmenet terén szerzett tapasztalatokat is ideértve.
79. A földrajzi vagy tematikus alapú fejlesztési programozásra vonatkozóan többéves megközelítést alkalmazunk. Az EU és tagállamai a fejlesztési együttműködés során különböző, egymást kiegészítő módszereket (például projekt támogatás, ágazati programok támogatása, ágazati és általános költségvetés-támogatás) és segélyezési módokat (többek között ikerintézményi program, technikai segítségnyújtás és kapacitásépítés) alkalmaznak majd attól függően, hogy az egyes országokban az ország kapacitásai, szükségletei és teljesítménye alapján mi a legmegfelelőbb, figyelembe véve a sajátosságokat is.
80. Emellett az EU és tagállamai adott esetben keresik majd a lehetőségeket arra, hogy egyesítsék az erőforrásokat, valamint gyorsan és rugalmasan járjanak el a döntéshozatal és a végrehajtás terén azért, hogy a fenntartható fejlesztési célok megvalósítása érdekében maximalizálják az EU fejlesztési együttműködésének hatását, hatékonyságát és láthatóságát, mégpedig kezdeményezéseken, különösen az EU szükséghelyzeti, szükséghelyzetet követő vagy tematikus intézkedésekhez felhasználható vagyonekezelői alapjai révén, amelyek módot adhatnak az EU, a tagállamok és más fejlesztési partnerek hatékony, összehangolt fellépésére. A vagyonekezelői alapoktól adminisztratív hatékonyságot és hozzáadott értéket várunk, és azokba be kell vonni minden adományozót, a kisebb adományozókat is beleértve. A Bizottság biztosítani fogja az átláthatóságot, többek között az Európai Parlament és a Tanács rendszeres tájékoztatása, valamint a releváns irányítási struktúrákba való megfelelő bevonásuk révén, az alkalmazandó uniós jogszabályokkal összhangban. A vagyonekezelői alapok működésében érvényesíteni kell a fejlesztéshatékonysági alapelvek teljes körét, és biztosítani kell a koherenciát a fejlesztés hosszú távú prioritásaival, a nemzeti és uniós országstratégiákkal, valamint az egyéb releváns eszközökkel és programokkal.
81. Az EU és tagállamai költségvetés-támogatás terén végzett összehangolt munkája ösztönözni fogja a fenntartható fejlesztési célok megvalósítására irányuló erőfeszítéseket a partnerországokban, javítja a makrogazdasági és államháztartási gazdálkodást, továbbá kedvezőbbé teszi az üzleti környezetet. A költségvetés-támogatást adott esetben és az érdeklődő felek részvételével a partnerség és a politikai párbeszéd megerősítésére, valamint a fejlődő országok nemzeti felelősségvállalásának és kölcsönös elszámoltathatóságának növelésére fogják felhasználni. Minderre közös elvek, célkitűzések és érdekek alapján, valamint a partnerországok politikai, gazdasági és társadalmi helyzetére reagálva kerül sor. A költségvetés-támogatást következetesen a fejlesztéshatékonysági alapelvekkel összhangban, megfelelő feltételek és hatékony irányítási kontrollrendszerek megléte esetén fogják alkalmazni, és ahhoz kapacitásfejlesztés, tudás- és szakértelemtranszfer társul majd. Ily módon kiegészíti majd a fejlődő országok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy több forrást mozgósítsanak és azokat megfelelőbben költsek el a fenntartható fejlődés támogatása érdekében, valamint előmozdítsák az inkluzív növekedést és a munkahelyteremtést, a szegénység felszámolását, az egyenlőtlenségek csökkentését és a békés társadalmakat. A költségvetés-támogatás hozzájárulhat az instabilitás okainak kezeléséhez, valamint az instabil helyzetű vagy átalakulóban lévő országok stabilitásának és államépítésének előmozdításához is.
82. A 2030-ig szóló menetrend végrehajtásának másik fontos eszköze a vissza nem térítendő támogatások és a kölcsönök ötvözése, mivel így további magánfinanszírozás vonható be. A támogatásötvözés az uniós külső együttműködés által érintett valamennyi régióra kiterjed, többek között a következő ágazatokban: energia, közlekedési és vízi infrastruktúra, a kis- és középvállalkozások támogatása, a szociális ágazatok és a környezetvédelem. A magánszektor erőteljesebb részvételére lesz szükség, olyan innovatív pénzügyi eszközök alkalmazásával, amelyek segítenek több magánfinanszírozást mozgósítani a fenntartható fejlődés, azon belül is az éghajlatváltozás elleni küzdelem céljára. Az adicionalitás elvét érvényesítve és a fejlesztés célját szem előtt tartva, a támogatásötvözést a hatékonyság növelése és a piaci hiányosságok kezelése érdekében fogják alkalmazni, korlátozva egyúttal a piaci torzulásokat. A támogatásötvözéssel kapcsolatos tevékenységek előmozdítják majd a vállalati társadalmi felelősségvállalást, többek között a nemzetközileg elfogadott vonatkozó iránymutatások, elvek és jogi eszközök végrehajtásán keresztül. A támogatásötvözés az európai külső beruházási terv egyik alapvető eleme. Az EU támogatásötvözési tevékenységének kulcsfontosságú eleme lesz az Európai Beruházási Bankkal (EBB) és más tagállami pénzügyi intézményekkel fenntartott szoros partnerség. A kezdeményezésbe más nemzetközi pénzügyi intézményeket is bevonnak majd.

3.2. Erősebb és inkluzívabb többszereplős partnerségek kialakítása

83. A fenntartható fejlesztési célok megvalósítására vonatkozó uniós megközelítés középpontjában a partnerségek megerősítése áll. Az EU és tagállamai az összes többi érintett szereplővel szorosabban együtt fognak működni annak érdekében, hogy előmozdítsák a 2030-ig szóló menetrend végrehajtását, és hogy megerősítsék képességüket a demokratikus felelősségvállalásra. A nemzeti kormányok mellett a parlamenteknek, a politikai pártoknak, valamint a regionális és a helyi hatóságoknak teljes mértékben be kell tölteniük saját szerepüket – az ellenőrzési szerepüket is beleértve –, és tevékenyen részt kell venniük a döntéshozatali folyamatokban. Ebbe beletartozik az a fontos szerep is, amelyet a nemzeti és a regionális parlamentek a jogalkotás, a költségvetési jóváhagyás és a kormányok elszámoltathatósága terén töltenek be.
84. A nemzeti kormányoké az elsődleges felelősség a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásáért. A partnerországokkal fennálló kapcsolatban az EU és tagállamai nagyobb hangsúlyt helyeznek majd az országok felelősségvállalására, a partnerségre és a párbeszédre, az eredményesebb együttműködéshez való hozzájárulás érdekében. A fejlődő országoknak támogatást nyújtanak majd az átfogó és inkluzív tervezéshez, amely a nemzeti és szubnacionális szintű fejlesztési stratégiákon, programokon és költségvetéseken fog alapulni. Ösztönözni fogják a kormányzat és az összes érdekelt fél közötti nyílt párbeszédet a döntéshozatal, a tervezés, a végrehajtás és a felülvizsgálat szakaszaiban. Ezek az eljárások segítik majd a nemzeti kormányokat a rendelkezésre álló végrehajtási eszközök felmérésében, a hiányosságok azonosításában, valamint a fejlesztési és egyéb célú nemzetközi együttműködés megfelelő területeinek kiválasztásában.
85. Az alapvető célok közé tartozik többek között, hogy a fejlődő országokban kiépítsék a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásához helyi, regionális és országos szinten szükséges kapacitásokat, a célok eléréséhez kedvező szakpolitikai környezetet teremtsenek – különösen a leginkább marginalizálódott közösségek esetében –, valamint elősegítsék a tanulságok levonását és a tudásmegosztást. Ennek részeként az EU és tagállamai támogatják majd a belföldi közforrások mozgósítását és hatékony felhasználását, ezek alkotják ugyanis a fenntartható fejlődés finanszírozásának messze a legnagyobb és legstabilabb forrását. Emellett idetartozik majd az elektronikus kormányzati rendszerek kialakításának ösztönzése a hatékony adóbehajtás és a közpénzek felhasználásának átláthatósága érdekében. Az EU és tagállamai támogatják majd a nemzeti nyomonkövetési keretekhez, a többek között digitális ellenőrző eszközökkel történő minőségi adatgyűjtéshez, -bontáshoz és -elemzéshez, valamint a fenntartható fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciához szükséges kapacitások kiépítését.
86. A legtöbb fenntartható fejlesztési cél megvalósítása erőteljesen függ a helyi és regionális hatóságok aktív szerepvállalásától. Az EU és tagállamai adott esetben támogatni fogják az átláthatóságra, az elszámoltathatóságra és a decentralizációra irányuló reformokat, hogy a jobb kormányzás és a fokozott fejlesztési hatás érdekében nagyobb szerepet kapjanak a regionális és helyi hatóságok, és megfelelőbben kezelhetők legyenek az országokon belüli egyenlőtlenségek. Támogatni fogják azokat a folyamatokat, amelyek segítenek az embereknek hatékonyabban együttműködni a helyi hatóságokkal a szakpolitikai tervezés és végrehajtás valamennyi szakaszában, továbbá megerősítik együttműködésüket a helyi és egyéb, szubnacionális szintű hatóságokkal, többek között decentralizált együttműködés keretében is.
87. A 2030-ig szóló menetrend sikeres végrehajtásához az is szükséges, hogy a kormányzatokon túlmenően is erősebb partnerségeket alakítsanak ki. Az EU és tagállamai kiterjesztik majd a partnerségeket a magánszektorra, a civil társadalomra, ezen belül a szakszervezetekre és a munkáltatói szervezetekre, a multilaterális és regionális szervezetekre, a tudományos körökre, a diaszpórában élőkre és más érdekelt felekre. Továbbra is támogatni fogják az említett szereplőket érintő kapacitásépítést annak érdekében, hogy azok teljes mértékben betölthessék szerepüket a fenntartható fejlesztési stratégiák tervezésében, végrehajtásában, nyomon követésében és értékelésében.
88. Az EU és tagállamai elmélyítik majd partnerségüket a fenntartható fejlődést támogató társadalmi szervezetekkel. Növelni fogják a társadalmi szervezetek mozgásterét és a teljes nyilvánosság részvételét biztosítva megfelelő körülményeket teremtenek számukra ahhoz, hogy betölthessék független érdekképviselői, jogérvényesítő és változásokat katalizáló szerepüket a fejlesztési nevelés és tájékoztatás, valamint a hatóságok tevékenységének figyelemmel kísérése és elszámoltatása terén. Támogatják majd a társadalmi szervezetek hatékony, átlátható, elszámoltatható és eredményorientált fejlesztési együttműködésre vonatkozó kötelezettségvállalásait.
89. Az EU és tagállamai tisztában vannak azzal, hogy a magánszektornak a hosszú távú fenntartható fejlődés motorjaként kulcsszerepe van, és hogy a magánszektorral strukturált párbeszédet folytatva és közös fejlesztési célkitűzések mentén kell együttműködniük. Az EU és tagállamai gyakorlati partnerségi kereteket alakítanak majd ki, amelyek kollaboratívak, átláthatók és nyitottak lesznek a vállalkozások, a polgárok és más érdekelt számára is. Támogatni fogják a fenntartható és etikus üzleti gyakorlatokat, és ösztönzőket hoznak létre a globális fenntartható fejlődésre irányuló magánberuházások számára.

90. Az EU és tagállamai megerősítik majd partnerségüket a multilaterális szervezetekkel, köztük az ENSZ rendszerével, a Nemzetközi Valutaalappal, a Világbank-csoporttal, a regionális fejlesztési bankokkal, a G7-csoporttal, a G20-csoporttal, az OECD-vel és más regionális és multilaterális intézményekkel. Arra fogják ösztönözni őket, hogy stratégiai tervezési és operatív tevékenységeiket igazítsák a 2030-ig szóló menetrendhez, továbbá a nemzeti fenntartható fejlesztési stratégiákkal teljes összhangban elő fogják mozdítani a menetrend végrehajtását célzó kölcsönös és koordinált támogatást. Annak érdekében, hogy az ENSZ és annak fejlesztési célú rendszere hatékonyabb legyen, az EU és tagállamai az ENSZ-en belül – a székhely és az országok szintjén egyaránt – előmozdítják majd a reformokat és a szinergiákat, hogy az ENSZ rendszere egységesen tudjon fellépni. Az EU és tagállamai ösztönözni fogják a fejlődő országoknak a multilaterális szervezetek irányításában való részvételét.

3.3. A fejlesztési partnerségek testreszabása a kapacitások és szükségletek figyelembevétele érdekében

91. A fejlesztési együttműködés az adott partner szükségletein, stratégiáin, prioritásain és erőforrásain alapulón továbbra is ország-, illetve régióspecifikus lesz. Az EU és tagállamai a fejlődő országokkal egyre változatosabb és egyre inkább testre szabott módon fognak együttműködni. A partnerségeknek ki kell terjedniük a fejlesztési együttműködésre és a pénzügyi támogatásra, ugyanakkor magukban kell foglalniuk számos stratégiát, szakpolitikát és eszközt is annak érdekében, hogy tükrözzék a fejlődő országok körülményeinek egyre nagyobb változatosságát.
92. Az EU és tagállamai – az egyes tagállamok saját prioritásainak maradéktalan tiszteletben tartása mellett – azokra a területekre fogják összpontosítani a fejlesztési együttműködést, ahol arra a legnagyobb szükség van, és ahol az a legnagyobb hatást fejtheti ki: mindenekelőtt a legkevésbé fejlett országokra (LDC-országok), valamint az instabil helyzetű és konfliktus sújtotta országokra. Ezekben a jobbra afrikai országokban él a világ szegényeinek jelentős és egyre növekvő hányada, itt a legkisebb a forrásbevonás lehetősége, és itt a legszűkösebbek a fenntartható fejlesztési célok megvalósítását szolgáló eszközök. Ezek az országok a jövőben is erősen függenek majd a nemzetközi közfinanszírozástól. A legkedvezőbb feltételek mellett nyújtott nemzetközi közforrásokat, vagyis a vissza nem térítendő támogatásokat át kell csoportosítani a leginkább rászoruló országok javára, beleértve az instabil helyzetű országokat is. Az EU és tagállamai külön figyelmet szentelnek majd azoknak az országoknak a sajátos kihívásaira, amelyek az alacsony jövedelműből a közepes jövedelmű státuszba lépnek.
93. Az EU és tagállamai a közepes jövedelmű országokkal fejlesztési együttműködést, politikai párbeszédet és partnerséget kezdeményeznek majd a fenntartható fejlődéssel, a szegénység felszámolásával, az elhúzó migrációs válsággal kapcsolatos és más közös érdekű területeken. Adott esetben ötvözni fogják a politikai, a biztonsági, a gazdasági, a tudományos, a technikai, a technológiai és a pénzügyi együttműködést. A közpolitikáról és a reformokról folytatott párbeszéd során figyelembe veszik majd a közepes jövedelmű országok sokféleségét, előtérbe helyezik a közös érdekeket, valamint meghatározzák a közös prioritásokat, partnerségeket és együttműködési alapelveket. Támogatni fogják az együttműködés közös és integrált keretét alkotó fenntartható fejlesztési célok megvalósítását, kezelve egyúttal a globális közjavakkal kapcsolatos problémákat és kihívásokat is.
94. Számos közepes jövedelmű országban még mindig sokan élnek szegénységben, és gyakran igen nagyarányú az egyenlőtlenség és a társadalmi kirekesztettség. A közepes jövedelmű országokkal való együttműködés egyik kulcseleme az, hogy senkit se hagyjunk hátra: ehhez fel kell számolni a szegénységet, valamint a társadalmi befogadás formális és informális akadályait javak méltányosságát biztosító megteremtésével, illetve a megtermelt javak méltányos újraelosztásával. Az EU és tagállamai emellett foglalkozni fognak azzal is, hogy fel kell gyorsítani és támogatni kell a fenntartható fogyasztási és termelési minták ösztönzését, a hulladék mennyiségének csökkentését, a vegyi anyagok felelősségteljes kezelését és az erőforrás-hatékonyt. Az EU és tagállamai arra töreksenek majd, hogy megosszák a szakértelmüket, elősegítsék a technológiatranszfert és a bevált gyakorlatok cseréjét – többek között az mkkv-k számára üzleti fórumok létrehozása révén – annak érdekében, hogy ösztönözzék a megújuló energiaforrásokra és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra irányuló felelős beruházásokat és adóreformokat, valamint a jó kormányzás, a jogállamiság és az emberi jogok előmozdítását.
95. Az EU és tagállamai továbbá innovatív együttműködési formákat fognak kialakítani a fejlettebb gazdaságú fejlődő országokkal, beleértve a pénzügyi együttműködést, de azon túlmutatóan is, mivel ezeknek az országoknak kisebb mértékben van szükségük vagy már egyáltalán nincs szükségük koncessziós finanszírozásra. Ezek az országok nagyon fontosak a 2030-ig szóló menetrend végrehajtása szempontjából, és meghatározó gazdaságokként egyre jelentősebb hatást gyakorolnak a globális közjavakra és a globális kihívásokra, köztük az éghajlatváltozásra is.

Innovatív szerepvállalás a fejlettebb gazdaságú fejlődő országokban

A fejlettebb gazdaságú fejlődő országoknak fontos hatásuk és befolyásuk van a saját régiójukon belül, többek között a regionális stabilitás forrását is jelentik. A többi fejlődő országgal folytatott együttműködésük gyorsan bővül, és az összes nemzetközi együttműködés jelentős hányadát teszi ki.

Az EU és tagállamai a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásának előmozdítása érdekében szélesebb körű együttműködés útján új partnerségeket fognak kialakítani a fejlettebb gazdaságú fejlődő országokkal. E partnerségek központi elemét a közpolitikáról és a reformokról folytatott párbeszéd alkotja. A szakpolitikai párbeszéd célja előtérbe helyezni a közös érdekeket, valamint meghatározni a közös prioritásokat, partnerségeket és együttműködési alapelveket az együttműködés közös és integrált keretét alkotó fenntartható fejlesztési célok megvalósításához. Ezek az új partnerségek ösztönözni fogják a legjobb gyakorlatok cseréjét, a technikai segítségnyújtást és a tudásmegosztást. Ezenfelül az EU és tagállamai az említett országokkal együtt arra törekcsenek majd, hogy a fejleszthetékonyági alapelvekkel összhangban ösztönözzék a Dél-Dél együttműködést és a háromoldalú együttműködést.

96. A regionális megállapodásoknak, stratégiáknak, partnerségeknek és szakpolitikáknak az összes fejlődő ország tekintetében a konszenzus szolgál majd vezérfonalául, és azok közös célokon, elveken és értékeken fognak alapulni. Elő fogják mozdítani a 2030-ig szóló menetrend regionális szintű végrehajtását a partnerországokkal, köztük az afrikai, karibi, csendes-óceáni, valamint a latin-amerikai és ázsiai partnerországokkal.
97. A konszenzus iránymutatásként szolgál majd az EU-nak a szomszédos régiókban található fejlődő országokban végzett tevékenységeihez is, összhangban az európai szomszédságpolitikával. Az EU és tagállamai olyan eszközök kombinációját alkalmazzák majd a szomszédságukban, amelyek összhangban állnak a 2030-ig szóló menetrend szerinti egyéb uniós tevékenységekkel.

4. AZ UNIÓS TEVÉKENYSÉGEK HATÁSÁNAK JAVÍTÁSÁT CÉLZÓ MEGKÖZELÍTÉSEK MEGERŐSÍTÉSE**4.1. Valamennyi végrehajtási eszköz mozgósítása és eredményes alkalmazása**

98. Az addisz-abebai cselekvési programban és a 2030-ig szóló menetrendben meghatározott kereteket tükrözően az EU-nak és tagállamainak ki kell igazítaniuk megközelítésüket, hogy mozgósítsák és eredményesen alkalmazzák valamennyi végrehajtási eszközt, többek között innovatív finanszírozási mechanizmusok révén. Ennek érdekében újra középpontba kell állítani a támogató és kedvező hatású szakpolitikai környezet minden szinten történő megteremtését. Ez magában foglalja a hazai és a nemzetközi közfinanszírozás mozgósítását és hatékony felhasználását, a belföldi és a nemzetközi magánszektor mozgósítását, a partnerországok változtatáshoz szükséges kapacitásának megerősítését, a kereskedelem és a beruházások ösztönzését, a tudomány, a technológia és az innováció támogatását, továbbá a migráció kihívásainak kezelését és kedvező hatásainak kiaknázását.
99. Az EU és tagállamai azon dolgoznak majd a partnerországokkal, hogy stabil szakpolitikai környezet kialakítását ösztönözzék a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásához. Támogatni fogják az államok arra irányuló kapacitását, hogy fenntartható és inkluzív fejlesztési politikákat és eredménykereteket alakítsanak ki és hajtsanak végre nemzeti szinten, valamint javítsák az elszámoltathatóságot és a polgárok igényeire való reagálást. Olyan politikákat fognak ösztönözni, amelyek összekapcsolják a köz- és a magánszektor fejlesztési célú tevékenységeit, és az inkluzív, fenntartható növekedésnek kedvező környezetet hoznak létre, a nemzeti költségvetéseken keresztül méltányos elosztást valósítva meg. A fejlesztési együttműködést az egyes országok arra irányuló saját kapacitásainak megerősítésére alapozzák, hogy végre tudják hajtani a 2030-ig szóló menetrendet, és ki tudják elégíteni a lakosságuk szükségleteit és törekvéseit.
100. Az EU és tagállamai nagyobb hangsúlyt helyeznek majd arra, hogy a partnerországokban további hazai forrásokat teremtsenek elő a fenntartható fejlesztés céljaira. Ez magában foglalja majd a hazai erőforrások mozgósításának ösztönzését, a hazai magánforrások növelésének kedvező környezet támogatását, a fejlesztés hajtóerejét jelentő nemzetközi kereskedelem ösztönzését, valamint az illegális pénzmozgások problémájának kezelését.

A hazai erőforrások mozgósítása és felhasználása

A hazai erőforrások fokozott mozgósítása kulcsfontosságú az inkluzív növekedést, a szegénység felszámolását és a fenntartható fejlődést célzó valamennyi kormányzati törekvéshez. Általa megnő a fenntartható fejlődés finanszírozásának kiszámíthatósága és stabilitása, továbbá csökken a segélyfüggőség. A közkiadások hatékony és eredményes kezelésével kombinálva így nagyobb mértékben jutnak el a közjavak és a közszolgáltatások oda, ahol azokra szükség van, és a kormány és a polgárok közötti társadalmi szerződést is erősíti.

Az EU és tagállamai ösztönzik majd az erőforrások hatékony és eredményes mozgósítását és felhasználását, többek között olyan kezdeményezések révén, mint a „nagyobb adóbevételek, észszerűbb közkiadások” elve. Foglalkozni fognak az adókijátszás, az adókikerülés és az illegális pénzügyi mozgások problémájával, valamint az adórendszerek és a szociális védelem finanszírozásának hatékonyságával, eredményességével és igazságosságával. Az EU és tagállamai emellett támogatják az addisz-abeai adózási kezdeményezést és az OECD/a G20-csoport munkáját, melynek célja, hogy többek között az országonkénti adatszolgáltatás és az adóügyi információcsere révén küzdelmet folytassanak az adóalap-erózió és a nyereségátcsoportosítás ellen annak érdekében, hogy a vállalkozások a kereskedelmi tevékenységüknek és a nyereségüknek megfelelően adózzanak. Támogatják, hogy a fejlődő országok részt vegyenek a globális adóügyi kormányzásban, valamint a vonatkozó nemzetközi megbeszéléseken és standardalkotási folyamatokban, ideértve az adóügyi átláthatósággal és információcserével foglalkozó globális fórumot, valamint a G20-csoport és az OECD keretében folytatott megbeszéléseket. Vállalják, hogy koherenciát biztosítanak adópolitikáik és azoknak a fejlődő országokra gyakorolt hatása között.

101. A hazai közfinanszírozás elengedhetetlen ahhoz, hogy valamennyi ország végrehajtsa a 2030-ig szóló menetrendet. Az EU és tagállamai fokozottan támogatják majd a fejlődő országoknak a források jobb mozgósítására, az adósságok és a közkiadások kezelésének megerősítésére, az adórendszerek fejlesztésére, a közkiadások hatékonyságának és eredményességének növelésére, valamint a környezetkárosító fosszilizálóanyag-támogatások fokozatos megszüntetésére irányuló erőfeszítéseit. A hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) továbbra is fontos szerepet játszik az országok – különösen a legszegényebb és a leginkább sebezhető országok – belföldi szintű forrásmozgósításra irányuló erőfeszítéseinek kiegészítésében. Az EU és tagállamai hozzájárulhatnak a partnerországok közberuházásainak hatékonyabbá tételéhez azáltal, hogy támogatják a makrogazdasági és költségvetési stabilitási kereteket, a megalapozott ágazati politikákat és reformokat, az átfogó éves és középtávú költségvetési kereteket és az eredményes államháztartási gazdálkodási rendszereket, ideértve a közbeszerzések átláthatóságát és fenntarthatóságát is.
102. Az EU és tagállamai bőkezűen járulnak hozzá a fejlesztési együttműködéshez, az utóbbi években világszinten rendelkezésre bocsátott hivatalos fejlesztési támogatásnak több mint a felét ők állták. Az ODA ugyan összességében kicsinek tekinthető a fejlődő országok egészét nézve, a legszegényebb országok és az LDC-országok számára azonban fontos pénzügyi forrást jelent, mivel ezekben az országokban hiányoznak a máshonnan való forrásbevonáshoz szükséges belső kapacitások. Az ODA segíthet továbbá ösztönözni a végrehajtás egyéb eszközeit is, így például a hazai közfinanszírozást és a magánberuházásokat, de a tudományt, a technológiát és az innovációt is.
103. Az EU együttesen arra tett vállalat, hogy a 2030-ig szóló menetrend időkeretén belül bruttó nemzeti jövedelme (GNI) 0,7 %-ának megfelelő összegű hivatalos fejlesztési támogatást biztosít. Annak érdekében, hogy a forrásokat a leginkább rászoruló helyekre, azaz elsősorban az LDC-országokba, valamint az instabil helyzetű és konfliktus sújtotta országokba irányítsa, az EU azt is vállalja, hogy az LDC-országok támogatása tekintetében a tagállamok rövid távon együttesen teljesítik a 0,15 % - 0,20 %-os ODA/GNI célkitűzést, és hogy az LDC-országoknak a 2030-ig szóló menetrend időtartama alatt nyújtott ODA eléri a GNI 0,20 %-át. Az EU és tagállamai tisztában vannak továbbá az afrikai fejlődő országok előtt álló sajátos kihívásokkal. Ezzel kapcsolatban az EU hangsúlyozza, hogy a hivatalos fejlesztési támogatást fontos erre a kontinensre összpontosítani, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor az egyes tagállamok fejlesztési támogatással kapcsolatos prioritásait. Az EU és tagállamai megerősítik egyéni és kollektív ODA-kötelezettségvállalásaikat, valamint a realitásoknak megfelelő és ellenőrizhető intézkedéseket hoznak a kötelezettségvállalások teljesítése érdekében. Az átláthatóság és a nyilvános elszámoltathatóság érdekében továbbra is nyomon követik az előrehaladást, és éves jelentéseket tesznek.
104. Az EU és tagállamai emellett – a globális törekvések részeként – folytatni fogják a klímafinanszírozás mozgósításának fokozását, legfőképpen azáltal, hogy az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményével és a Párizsi Megállapodással összhangban továbbra is erőteljesen támogatják a fejlődő országokban az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást. Tisztában vannak azzal, hogy fokozottabb erőfeszítésekre és finanszírozásra van szükség – többek között külső politikáik és fejlesztési együttműködési politikáik keretében – az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, valamint a globális felmelegedés kordában tartásával kapcsolatban. Törekedni fognak arra, hogy a fejlesztési együttműködési programokban erősítsék és növeljék a klíma-vonatkozású járulékos előnyöket. Az EU és tagállamai elkötelezték emellett, hogy kivegyék részüket a fejlett országok által kitűzött azon cél megvalósításából,

hogy 2020-ig a források, eszközök és csatornák széles körének bevonásával évente együttesen 100 milliárd USA-dollárt mozgósítsanak az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedésekre. Az EU és tagállamai folytatják majd a politikai párbeszédet annak érdekében, hogy a többi fejlesztési finanszírozó is növelje vállalásait.

105. Az EU és tagállamai továbbra is ügyelnek majd arra, hogy az ODA megfelelő helyre kerüljön, és azt stratégiai módon és a többi forrásból biztosított egyéb végrehajtási eszközökkel összhangban használják fel. Ezzel összefüggésben az EU részt fog venni a fejlesztésfinanszírozás teljes skálájának jobb mérésére irányuló kezdeményezésekben, például az OECD által javasolt, a fenntartható fejlődéshez nyújtott teljes hivatalos támogatásra vonatkozó mérőszámmal kapcsolatos kezdeményezésben.
106. A fejlesztési együttműködés támogatja majd a partnerországokat abban, hogy a világkereskedelemben való részvételük révén elősegítsék az inkluzív növekedést, és az együttműködés egyúttal fokozza az uniós kereskedelempolitikának a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulását. A fejlesztési együttműködés elősegíti majd, hogy a kereskedelmi megállapodásokba mind nagyobb mértékben foglaljanak a kereskedelem és a fenntartható fejlődés kapcsolatára vonatkozó fejezeteket és azokat végrehajtsák, előmozdítja továbbá a kiszolgáltatott helyzetű országoknak a preferenciális uniós piacra jutását és a tisztességes és etikus kereskedelem támogatását, valamint továbbfejleszti a felelősségteljes ellátásilánc-kezelést célzó politikákat. Ebbe beletartozik a gazdasági partnerségi megállapodások és a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásának, valamint az olyan egyoldalú kedvezmények alkalmazásának a támogatása, mint például az LDC-országok számára a „fegyver kivételével mindent” kezdeményezés keretében biztosított vám- és kvótamentes hozzáférés az uniós piacához. Az e területekre irányuló segély- és együttműködési programok jobb összehangolásával az Unió kihasználhatja majd a kereskedelmi kapcsolatok szorosabbra fűzésében rejlő lehetőségeket annak érdekében, hogy kereskedelmi partnereink körében is előmozdítsa ezt az értékeken alapuló programot.
107. Az EU és tagállamai ösztönözni fogják egyéb végrehajtási eszközök alkalmazását is, a tudományt, a technológiát és az innovációt is ideértve. Arra törekszenek majd, hogy a globális kihívásokra irányuló újszerű megoldások érdekében minél jobban kihasználják a tudomány, a technológia és az innováció kínálta lehetőségeket, figyelembe véve a technológiai fejlődést segítő mechanizmus, a legkevésbé fejlett országok számára létrehozott technológiai bank és a többi érintett szervezet keretében végzett munkát. Folytatni fogják a kutatás-fejlesztésre irányuló beruházásokat a fejlődő országokban és a fejlődő országok érdekében, ideértve a nemzeti innovációs rendszerek javítását is. Céljuk, hogy a felelősségteljes kutatás és innováció koncepciója révén – amely magában foglalja a kutatási eredményekhez és adatokhoz való szabad hozzáférést a közfinanszírozású projektek esetében és az oktatást a tudomány számára – fokozzák a fenntartható fejlesztési célok megvalósítására gyakorolt mérhető hatásokat.

4.2. A fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia a fenntartható fejlesztési célok megvalósításának szolgálatában

108. A fenntartható fejlődés az uniós projekt egyik központi eleme, amely – az Unió külső tevékenységével összefüggésben is – szerves része a Szerződéseknek. Az EU és tagállamai az olyan fejlődés iránt elkötelezettek, amely anélkül elégíti ki a jelenlegi szükségleteket, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékeinek képességét arra, hogy ők is kielégíthessék a saját szükségleteiket. A fenntartható fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciának a 2030-ig szóló menetrendben foglaltak szerinti biztosításához figyelembe kell venni azt a hatást, amelyet az összes szakpolitika az összes szinten – belföldön, az EU-ban, más országokban és globális szinten – a fenntartható fejlődésre gyakorol.
109. Az EU és tagállamai megerősítik elkötelezettségüket a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia mellett, amelynek szellemében figyelembe kell venni a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit azon szakpolitikák terén, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra. Ez lényeges eleme a fenntartható fejlesztési célok megvalósítására irányuló stratégiának, és jelentős mértékben hozzájárul a fenntartható fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia tágabb célkitűzésének megvalósításához. A 2030-ig szóló menetrend új lendületet ad az EU-nak és tagállamainak ahhoz, hogy egymást kölcsönösen erősítő szakpolitikákat alakítsanak ki és hajtsanak végre.
110. A konszenzus irányt fog mutatni a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia alkalmazásához a 2030-ig szóló menetrend által érintett valamennyi szakpolitikában és valamennyi területen, és szinergiákra törekszik majd különösen a kereskedelem, a finanszírozás, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás, az élelmiszerbiztonság, a migráció és a biztonság területén. Ennek során különös figyelmet fog kapni az illegális pénzmozgások és az adókerülés elleni küzdelem, valamint a kereskedelem és a felelős beruházás ösztönzése.
111. Valamennyi érdekelt fél közös felelőssége, hogy a fejlesztési együttműködés terén a fenntartható fejlődés új, egyetemes keretével kapcsolatban eredmények szülessenek. A fenntartható fejlődés holisztikus és ágazatközi megközelítést igényel, és végső soron a kormányzás függvénye, megvalósítására pedig az összes érdekelt féllel együttműködve, minden szinten törekedni kell. Az EU és tagállamai ezért az összkormányzati megközelítéseket ösztönzik majd, és a fenntartható fejlesztési célok végrehajtásának minden szintjén gondoskodnak a politikai felügyeletről és a koordinációs törekvésekről. A szakpolitika-alakítás és a döntéshozatal jobb támogatása érdekében konzultációk, az érdekelt felek bevonása, valamint a fontosabb szakpolitikai kezdeményezések előzetes hatásvizsgálata és utólagos értékelése révén biztosítani fogják, hogy a fejlődő országokra gyakorolt szakpolitikai hatások mérlegelése a tényeken

alapuljon. A fenntartható globális ellátási láncok érdekében végzett, folyamatban lévő uniós intézkedések – például a ruhaipari és faipari ágazatban – jól példázzák a koherens megközelítés alkalmazásából eredő többletértéket. A szakpolitikai kezdeményezéseknél adott esetben meg kell jelölni, hogyan járulnak hozzá a fenntartható fejlődéshez a fejlődő országokban. Ez abból a szempontból is lényeges, hogy az EU és tagállamai javítani tudjanak a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia nyomon követésén és a kapcsolódó jelentéstételen.

112. Tekintve a 2030-ig szóló menetrend egyetemes jellegét, az EU és tagállamai a többi országot is bátorítani fogják arra, hogy értékeljék saját szakpolitikáiknak a fenntartható fejlesztési célok megvalósítására gyakorolt hatását, és ezen belül a fejlődő országokra gyakorolt hatásokat is. Az EU és tagállamai ezenkívül elmélyítik majd a partnerországokkal a szakpolitikai koherenciáról folytatott párbeszédüket, és támogatják a partnerországok arra irányuló saját erőfeszítéseit, hogy a fenntartható fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát elősegítő kereteket alakítsanak ki. Mivel a 2030-ig szóló menetrendet a külső tevékenységük során átfogó támogatás övezi, élen járnak majd abban, hogy a szakpolitikai koherenciát a nemzetközi fórumokon, például az ENSZ és a G20-csoport keretében is előmozdítsák.

4.3. Fejlesztéshatékonyság

113. Az EU és tagállamai megerősítik elkötelezettségüket a legfontosabb fejlesztéshatékonysági alapelvek alkalmazása mellett, melyeket 2011-ben fogadtak el Pusanban, 2016-ban pedig megújítottak a nairobi magas szintű fórumon. Vállalják, hogy nagyobb hangsúlyt fektetnek az eredményorientáltságra, növelik az átláthatóságot és a kölcsönös elszámoltathatóságot, valamint az országok felelősségvállalását, továbbá inkluzív fejlesztési partnerségeket segítenek elő. Tisztában vannak azzal, hogy valamennyi fejlesztési forrásnak és valamennyi partnernek hatékonyan kell együttműködnie a fenntartható eredmények és annak biztosítása érdekében, hogy senkit se hagyjunk hátra. Az EU és tagállamai minden fórumon előmozdíják majd ezt a munkát, többek között a hatékony fejlesztési együttműködésre irányuló globális partnerség keretében is. A fejlesztési együttműködést a többi partnerrel szorosan együttműködve, valamint az európai és a fejlődő országbeli polgárok számára teljes mértékben átlátható módon hajtják majd végre.
114. A fejlesztéshatékonysági alapelvek a fejlesztési együttműködés valamennyi formájára alkalmazandók. Idetartoznak többek között a következők: a nemzetközi közfinanszírozás, mint például az ODA, továbbá a Dél–Dél és a háromoldalú együttműködés, a koncessziós és a nem-koncessziós kölcsönök, valamint a civil társadalmi szereplők, a magánszektor és a karitatív alapítványok tevékenységei. Az EU és tagállamai azt várják valamennyi fejlesztési partnertől, hogy integrálják ezeket az elveket saját tevékenységeikbe, hozzáigazítva azokat sajátos helyzetükhöz.
115. Az EU és tagállamai továbbra is élen járnak majd az átláthatóság biztosításában, amelynek fokozatosan a fejlesztési források teljes spektrumára ki kell terjednie. Eszközöket fognak kidolgozni ahhoz, hogy a fejlesztési együttműködéssel kapcsolatos adatokat hatékonyabban lehessen bemutatni és felhasználni. Támogatni fogják a partnerországokat abban, hogy megteremtsék a kapcsolatot a fejlesztési források és az eredmények között azáltal, hogy jobban összekapcsolják a tervezési és költségvetési folyamatokat annak érdekében, hogy javuljanak az elszámoltathatósági folyamatok és standardok.
116. Az EU és tagállamai valamennyi segélyezési mód tekintetében – minőségtől függően és helyi szinten is – fokozottan előmozdíják és nyomon követik a nemzeti rendszerek igénybevételét annak érdekében, hogy ezzel elősegítsék a nemzeti és szubnacionális szintű intézmények nagyobb demokratikus felelősségvállalását és hatékonyságát. A tájékozott és összehangolt megközelítés alkalmazása érdekében közösen fogják értékelni a partnerországok rendszereinek hatékonyságát. Az EU és tagállamai felgyorsítják majd a segélyek feltételektől való függetlenítésére tett erőfeszítéseket, és ugyanerre biztatják majd a fejlesztési együttműködéshez hozzájáruló valamennyi felet, ideértve a feltörekvő gazdaságokat is. Céljuk az, hogy pontosítsák a segélyek feltételektől való függetlenítésének fogalmát, annak érdekében, hogy az összes nemzetközi finanszírozó, többek között a feltörekvő fejlesztési partnerek is kölcsönösségi alapon függetlenítsék a feltételektől a segélyek nyújtását.

5. VÁLLALT KÖTELEZETTSÉGEINK NYOMON KÖVETÉSE

117. A fejlesztési együttműködéssel kapcsolatban az EU és tagállamai teljes mértékben elkötelezettek amellyel, hogy a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásának nyomon követésére és felülvizsgálatára szolgáló rendszer átfogó, átlátható és elszámoltatható legyen. Ebbe beletartozik az uniós polgárok felé történő, az Európai Parlamenten és a nemzeti parlamenteken keresztül megvalósuló elszámoltathatóság is.
118. Az EU és tagállamai fokozatosan kiigazítják jelentéstételi rendszereiket a fejlesztési együttműködés területén, hogy azok összhangba kerüljenek a 2030-ig szóló menetrend nyomonkövetési eljárásaival és mutatóival. Javítani fogják a menetrenddel összefüggő fejlesztési együttműködési tevékenységeikre vonatkozó adatok minőségét és rendelkezésre állását. Arra törekcszenek majd, hogy a jelentéstétel mindinkább összehasonlítható legyen és összhangban álljon a többi nemzetközi kötelezettségvállalásra vonatkozó jelentéstétellel.

119. Az EU és tagállamai az országok szintjén elért fejlesztési eredmények méréséhez figyelembe veszik majd a 2030-ig szóló menetrendet és támogatják a fenntartható fejlesztési célok mutatóinak alkalmazását. A fenntartható fejlesztési célok mutatói elősegíthetik és megkönnyíthetik egy olyan közös uniós eredményorientált megközelítés alkalmazását, amely előnyben részesíti az eredményekről szóló harmonizált jelentéstételt a partnerországok szintjén, ideértve a partnerországi szintű eredménykereteket is, ahol ilyenek léteznek.
120. Az EU és tagállamai közös összefoglaló jelentést készítenek majd a fejlesztéspolitikáról szóló konszenzusról, többek között a 2030-ig szóló menetrend támogatása érdekében a fejlődő országokban végzett tevékenységük hatásairól, és azt az uniós beszámolás részeként benyújtják az ENSZ fenntartható fejlődéssel foglalkozó magas szintű politikai fórumának, amikor az államfői szinten, négyévente összeül. A jelentés egyéb releváns uniós jelentésekre is támaszkodik, illetve azokra épül, ideértve az eredményekről, az ODA-ról, a fejlesztésfinanszírozás elszámoltathatóságáról, a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról, valamint a fenntartható fejlesztési célok uniós kontextusban történő nyomon követéséről szóló jelentéseket.
121. Az EU és tagállamai fejlesztik majd a fejlődő országok statisztikai kapacitását, többek között a szakpolitika-alakításhoz és döntéshozatalhoz támpontul szolgáló adatok előállítására és elemzésére irányuló kapacitás megerősítése révén. Ezen adatoknak lehetőség szerint jövedelem, nem, életkor és más tényezők szerinti bontásban kell információval szolgálniuk a marginalizálódott, veszélyeztetett és nehezen elérhető csoportokról, az inkluzív kormányzásról és más kérdésekről, összhangban a jogok érvényesítésén alapuló uniós megközelítéssel. Ebbe beletartozik majd a szubnacionális, nemzeti és regionális szintű statisztikai intézmények megerősítésébe való beruházás, valamint új technológiák és adatforrások felhasználása is. Az EU és tagállamai arra ösztönzik majd a partnerországokat, hogy a fenntartható fejlesztési célok nyomon követésébe építsék be a marginalizálódott közösségek véleményét is, és e célból támogassák meghatározott mechanizmusok alkalmazását.
122. Emellett a fejlesztési nevelésnek és tájékoztatásnak fontos szerep juthat a lakosság nagyobb szerepvállalása és a fenntartható fejlesztési célok nemzeti és globális szintű megvalósítása terén, hozzájárulva ezzel a világpolgári szemlélet gyakorlásához.
123. 2024-re féléves értékelés készül majd a konszenzus végrehajtásáról. Az értékelés beszámol majd a konszenzus alkalmazásáról és arról, hogy a segítségével milyen eredményeket sikerült elérni a 2030-ig szóló menetrend végrehajtásának támogatása terén. Az EU és tagállamai szisztematikusan mérik majd az előrehaladást, és igazítanak tevékenységükön annak biztosítása érdekében, hogy fejlesztési együttműködésük révén – a kapcsolódó szakpolitikai területeken keresztül is – továbbra is támogassák a 2030-ig szóló menetrend végrehajtását a fejlődő országokban.
-